

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

Consell Superior
d' AVALUACIÓ
del Sistema Educatiu

L'ENSENYAMENT SECUNDARI OBLIGATORI A CATALUNYA 2000

TENDÈNCIES

Barcelona, març de 2002

Nota:

Cada vegada que s'esmenta pares, alumnes, professors, etc., s'entén que es fa referència a ambdós sexes.

ÍNDEX

Què ha estat l'estudi d'avaluació de l'educació secundària obligatòria?	5
Estudi d'Avaluació de l'Educació Secundària Obligatòria a Catalunya	5
Objectius de l'informe	5
Mostra	5
Instruments d'avaluació	6
Què sap l'alumnat de llengua castellana i literatura?	7
_ Comprensió escrita i oral	9
_ Expressió escrita	11
_ La llengua com a objecte de coneixement	16
_ Literatura	18
Què sap l'alumnat de llengua catalana i literatura?	19
_ Comprensió escrita	20
_ Comprensió oral	21
_ Expressió escrita	21
_ Literatura	28
Què sap l'alumnat de matemàtiques?	29
Què sap l'alumnat de ciències de la naturalesa?	31
Què sap l'alumnat de ciències socials, geografia i història?	34
Variables explicatives dels resultats de l'alumnat	37

Quins ha estat els resultats de l'alumnat de Catalunya en comparació als resultats estatals	38
– Llengua castellana i literatura	38
– Matemàtiques	43
– Ciències de la naturalesa	44
– Ciències socials, geografia i història	45
Dades rellevants de context	46
– Quant al procés d'ensenyament-aprenentatge	46
Procediments didàctics	46
Suport i recursos	47
Programació	49
Avaluació i promoció	50
Atenció a la diversitat	52
– Quant al clima escolar	54
Relacions	54
Col·laboració	55
Disciplina	55
Convivència	57
– Quant als hàbits i actituds de l'alumnat	58
Lloc d'estudi	58
Temps de dedicació a l'estudi	58
Recursos	58
Activitats fora del centre	59
Actituds de l'alumnat	59
Expectatives acadèmiques	61
Recomanacions	62

QUÈ HA ESTAT L'ESTUDI D'AVALUACIÓ DE L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA?

L'Avaluació de l'Educació Secundària Obligatòria 2000 ha estat coordinada a Catalunya pel Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, en compliment de les funcions atribuïdes pel Decret de creació 305/93, de 9 de desembre, i impulsada a nivell estatal per l'*Instituto Nacional de Calidad y Evaluación* (INCE), del *Ministerio de Educación, Cultura y Deporte*.

La participació de Catalunya en aquesta avaluació estatal ha permès l'apropament al coneixement del sistema educatiu català, ja que s'ha pogut recollir informació des de diferents instruments d'avaluació.

L'objectiu de l'avaluació ha estat conèixer què saben els alumnes que finalitzen l'ESO quant a llengua castellana i literatura, matemàtiques, ciències de la naturalesa, ciències socials i llengua catalana, així com d'aspectes de context que poden incidir en els resultats.

L'avaluació de l'ESO a Catalunya ha implicat a 57 centres i 1.333 alumnes de 4rt d'ESO.

Estudi d'Avaluació de l'Educació Secundària Obligatòria a Catalunya

Objectius de l'informe

- Conèixer els resultats acadèmics de l'alumnat de 4rt d'ESO.
- Conèixer variables que poden incidir en els resultats acadèmics derivades del procés d'ensenyament-aprenentatge, professorat, organització de centres, context familiar i hàbits i actituds del propi alumnat.
- Comparar els resultats obtinguts per l'alumnat de Catalunya amb els aconseguits a nivell estatal.
- Conèixer dades contextuais rellevants referides al professorat, els centres, les famílies i el propi alumnat.

Mostra

- Com s'ha dit anteriorment, hi han participat 57 centres i 1.333 alumnes de 4rt d'ESO. A més, també han format part de la mostra 1.107 famílies, 47 directors i 237 professors/es de les diferents àrees avaluades.
- S'ha seguit un mostreig polietàpic (centres i grups-classe) per conglomerats.

Els conglomerats es van establir en funció de la titularitat dels centres, hàbitat (nombre d'habitants de les poblacions d'ubicació dels centres) i província.

Aquestes variables d'estratificació només s'han tingut en compte en la distribució de la mostra i no en l'anàlisi de les dades.

Instruments d'avaluació

- **Qüestionaris**

Per a la recollida de dades de context es van dissenyar quatre qüestionaris que anaven dirigits al professorat de cada àrea avaluada, famílies, director/a i alumnat.

- **Proves**

Professorat d'ESO de diferents comunitats autònomes elaboraren unes proves de llengua castellana i literatura, matemàtiques, ciències de la naturalesa i ciències socials, geografia i història.

L'elaboració d'aquestes proves s'inicià amb l'anàlisi del currículum de l'ESO i la consulta del desplegament curricular de les comunitats autònomes. També es construïren taules d'especificació per redactar uns ítems adients els objectes d'avaluació.

En el disseny de les proves s'establiren quatre models per tal de mesurar uns mateixos continguts amb un ventall ampli d'ítems. Igualment, també es va mantenir un bloc comú d'ítems en els diferents models de prova. Les proves incloïen dos eixos d'avaluació: continguts i nivells de comprensió, en el cas de la prova de llengua, o bé d'operacions cognitives.

A l'avaluació realitzada a Catalunya es va incorporar una prova de llengua catalana, amb dos models.

QUÈ SAP L'ALUMNAT DE LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA?

- L'alumnat que finalitza l'ensenyament secundari obligatori ha estat capaç d'entendre el que llegia i el que escoltava a diferents nivells bàsics de comprensió. En canvi, ha tingut dificultats per expressar-se per escrit amb coherència i correcció.
- En comprensió, tant oral com escrita, l'alumnat de 4rt d'ESO ha pogut entendre allò que hi havia explícit en un text i fer una interpretació raonada de fets i possibles causes i conseqüències. La comprensió de textos de tipus informatiu és la que ha comportat més dificultats.
- En expressió escrita, l'alumnat ha obtingut un resultat baix pels problemes que ha manifestat en l'organització del que ha produït i d'ortografia.
- En literatura, l'alumnat ha presentat resultats baixos per una manca de coneixements literaris.

Prova de llengua castellana i literatura

L'objectiu de la prova era conèixer allò que sabia l'alumnat quant a continguts bàsics del currículum, tant de conceptes com de procediments, referits a destreses bàsiques de llengua, processos de comprensió i expressió i respecte a la llengua com a objecte de coneixement i la literatura.

La prova constava de 103 preguntes distribuïdes entre quatre models: 96 eren tancades, amb quatre opcions de resposta d'entre les quals triar la correcta, i 7 eren obertes. Hi havia un bloc de 26 preguntes comunes.

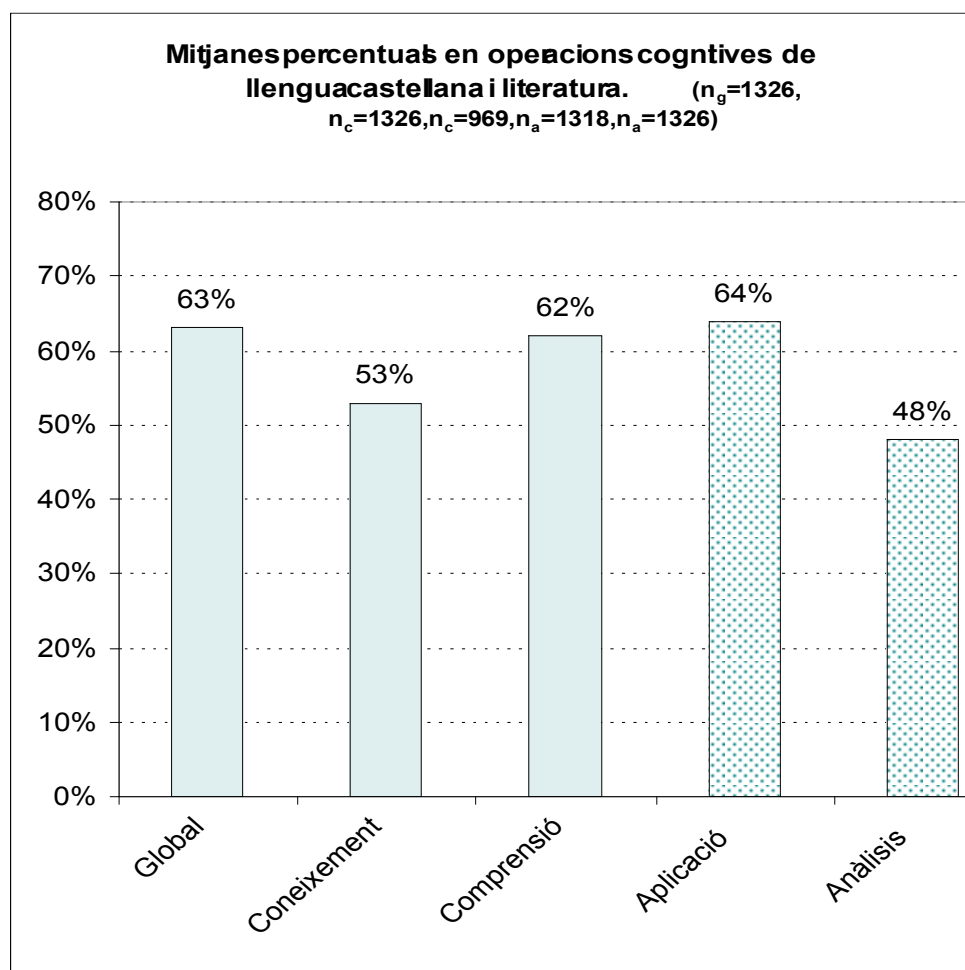
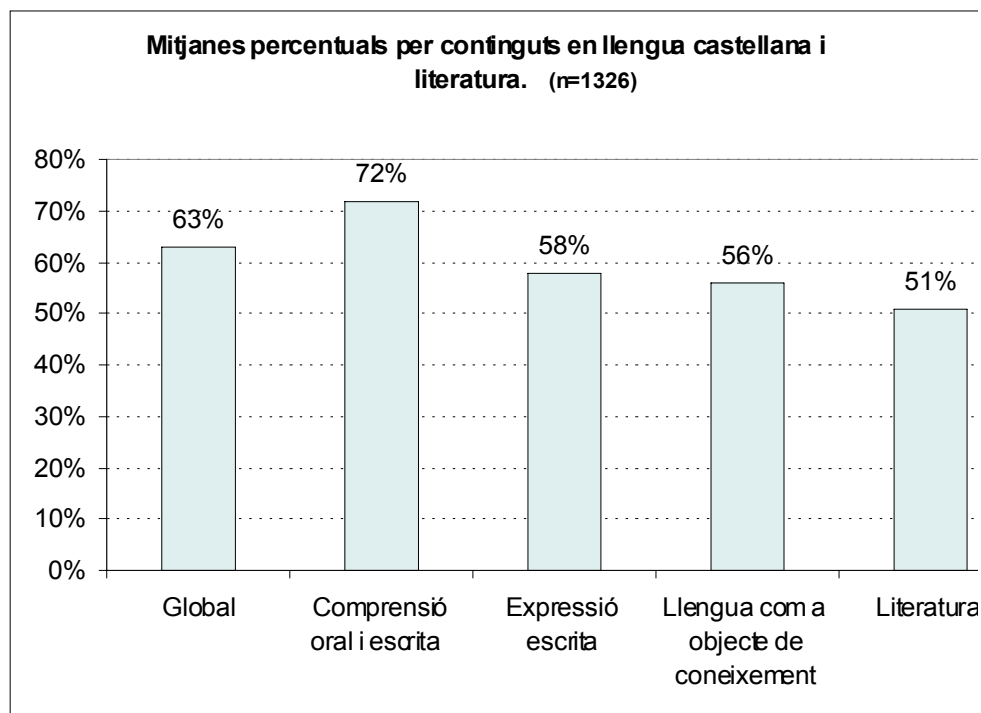
Puntuacions mitjanes en percentatges d'encerts

- La puntuació mitjana en llengua castellana i literatura ha estat d'un 63%.
- Per continguts, el percentatge més alt s'ha donat en el bloc de comprensió oral i escrita (un 72%) i el més baix en el de literatura (un 51%).

En els blocs d'expressió escrita i de la llengua com a objecte de coneixement, l'alumnat ha tingut un 58% i un 56% d'encerts, respectivament.

- Per nivells d'operacions cognitives, els resultats més alts han estat en aplicació i comprensió (un 64% i un 62%, respectivament) i els

més baixos en coneixement i anà-
lisis (un 53% i un 48%).

Comprensió escrita i oral

- Llengua castellana -

- L'alumnat de 4rt d'ESO ha sobresortit a nivell de comprensió literal (un 81% d'encerts) i de reorganització (un 77%). En comprensió inferencial i apreciació, els percentatges d'encerts també han estat alts (un 70% i un 71%, respectivament).

Nivells de comprensió

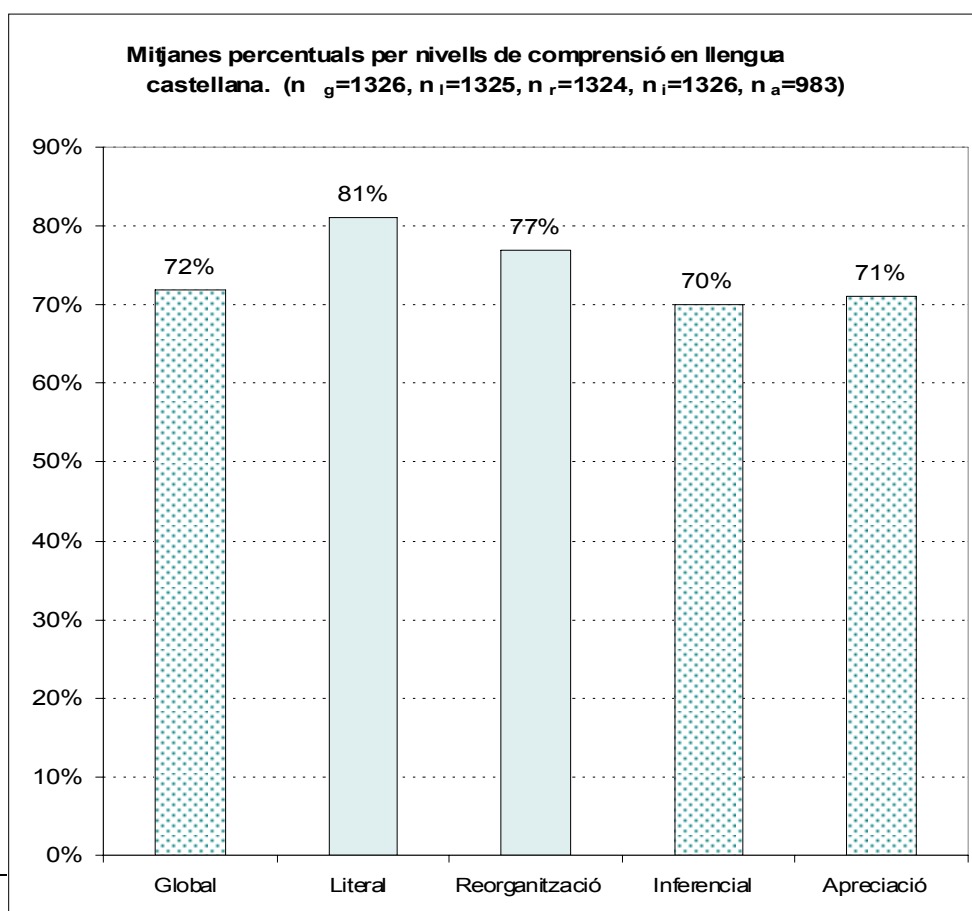
Literals _ Consistia a entendre les dades explícites d'un text. (7 preguntes)

Reorganització de la informació _ Requeria l'elaboració de les dades d'un text, sintetitzant o reordenant les idees a partir de la informació representada. (4 preguntes)

Inferencial _ Lectura interpretativa que comprenia informacions no presents en el text. Implicava l'activació del coneixement

previ del lector i la formulació d'anticipacions o suposicions sobre el text a partir d'indicis presents. (26 preguntes)

Apreciació lectora _ Requeria anar més enllà del text. Exigia la interpretació raonada de fets i de possibles causes i conseqüències. Inclouia la interpretació dels objectius d'un text i en relació amb els personatges la interpretació de sentiments i d'acions. Reclamava una valoració personal. (7 preguntes)

Nota: La mitjana global correspon a comprensió oral i escrita.

Comprensió oral

- Llengua castellana -

- L'alumnat ha obtingut un 88% d'encerts.

Aquest bloc va representar el 5% de la prova i s'avaluà amb un text literari de trenta línies, titulat "Ladrón de sábado", de l'obra "Cómo se cuenta un cuento" de Gabriel García Marquéz.

Comprensió escrita

- En aquest bloc, s'ha donat un 66% d'encerts. De manera més concreta, l'alumnat ha mostrat més facilitat treballant amb textos utilitaris (un 81%) i literaris (un 77%) que informatius (un 55%).

El bloc de comprensió escrita va representar el 38% de la prova, amb 39 preguntes referides a diferents tipus de textos.

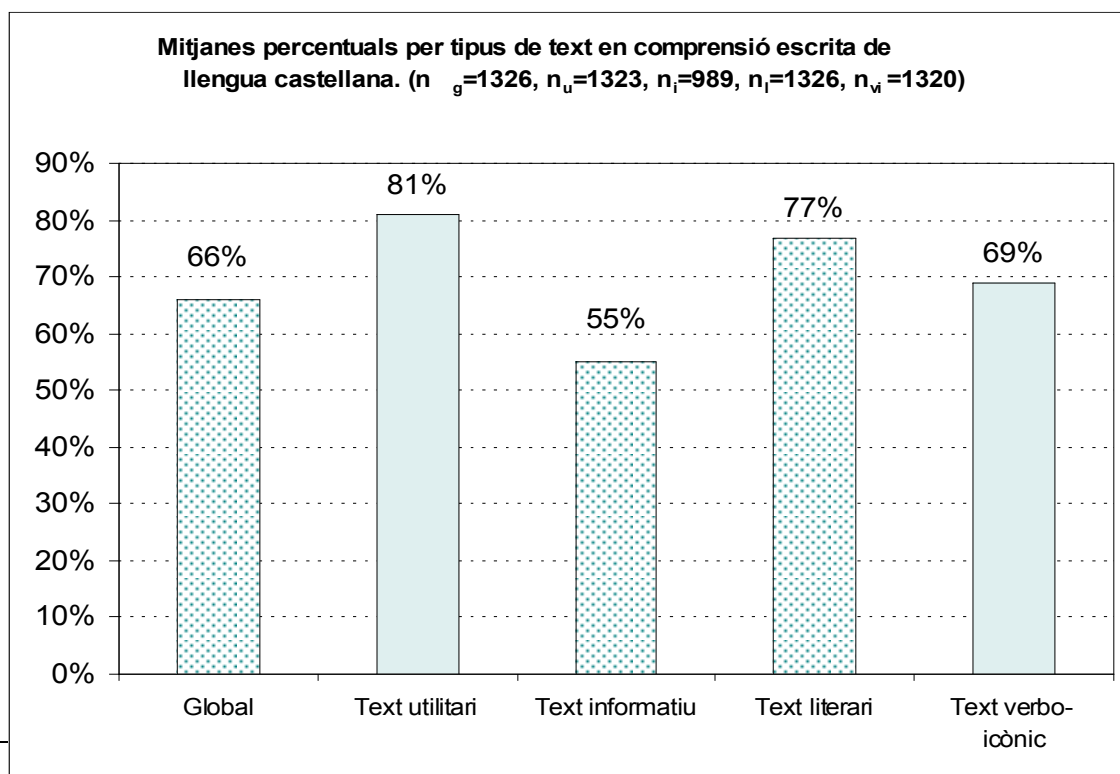
Tipus de text

L'**utilitari** implicava una seqüència d'operacions per assolir un objectiu concret o determinar l'ús d'un producte o aparell. (6 preguntes)

L'**informatiu** proporcionava una informació que no suposa cap acció immediata per part de l'alumnat. (12 preguntes)

El **text literari** no presentava cap finalitat pràctica ja que connecta amb la sensibilitat del lector. (10 preguntes)

El **text verbo-icònic** facilitava una informació addicional amb suport visual, cosa que suposa la comprensió del text i de la imatge. (11 preguntes)

- L'alumnat ha aconseguit una puntuació mitjana d'un 58% d'encerts.

Aquest resultat ha correspost a 8 preguntes tancades de les 13 que conformaven el bloc d'expressió escrita (13% de la prova) referides a revisió, detecció, correcció d'errades, ambigüitats i incorreccions de diferents textos.

- Tenint en compte les formes d'expressió escrita (preguntes tancades del bloc), en el criteri de cohesió l'alumnat ha obtingut el resultat més alt (un 71% d'encerts). En canvi, en el de coherència el percentatge ha estat el més baix (un 34%).

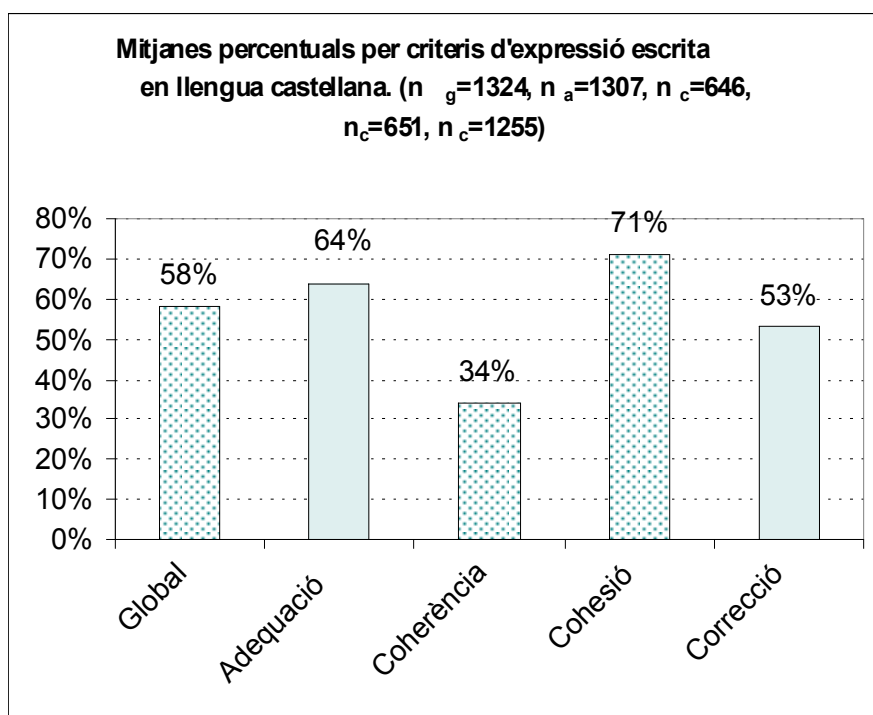
Criteris de correcció de l'expressió escrita

Adequació _ Ús apropiat dels continguts del text en la seva expressió externa. (1 pregunta)

Cohesió _ Conjunt de funcions lingüístiques que indiquen relacions entre elements d'un text. (3 preguntes)

Coherència _ Connexió de les parts d'un tot. (3 preguntes)

Correcció _ Ús correcte de l'ortografia. (1 pregunta)

Resum d'un text

L'alumnat de 4rt d'ESO havia de resumir un text eliminant la informació no essencial i procurant que el nou text fos breu. El text era el següent:

El delegado de clase abandonó su pupitre y se dirigió lentamente a la tarima. Sus compañeros estaban bastante entretenidos y no parecía que fueran a prestarle mucha atención. Enrique trataba de ligar con Marta y Sandra hacía lo mismo con Javi. Cuando consiguió que le hicieran un poco de caso, sacó un papel arrugado del bolsillo y leyó el comunicado que se había elaborado en la asamblea de delegados del día anterior.

Iker, que llevaba como siempre un chándal con capucha, se levantó y dijo que no entendía por qué les planteaban ese tema, que aquello era una estupidez, un montaje político y que no estaba de acuerdo con la propuesta. Maika, que se acababa de rizar el pelo y llevaba las uñas pintadas de verde, opinó que a ella la cuestión le parecía muy importante porque les afectaba a todos y pidió que se siguiera discutiendo y se acabara haciendo una votación.

Un 43% de l'alumnat ha resumit el text sense extreure correctament els tres aspectes fonamentals, un 22% ha resumit de manera parcial aquests trets i un 16% ho ha fet sense eliminar la informació secundària.

Percentatge d'alumnat que resumeix un text a diferents nivells. (n=656)

Críteris de correcció	Percentatge de respostes
Resum correcte dels tres aspectes fonamentals del text.	7%
Resum parcial dels tres aspectes fonamentals del text.	16%
Resum parcial d'algun dels tres aspectes fonamentals del text, sense eliminar informació secundària.	22%
No es resumeixen els tres aspectes fonamentals del text i no s'elimina la informació secundària; transcripció de frases de forma literal.	43%
No s'intenta fer. / En blanc	12%

També l'alumnat havia de resumir un text en una frase, utilitzant expressions amb un significat general i recollint la informació bàsica. El text era el següent:

Aquel año, en el pueblo, la patata se dio muy mal: una plaga de topos insaciables arruinó casi por completo la cosecha, que en principio se prometía muy buena. Con el tomate y el pimiento las cosas no fueron mejor: primero, la escasez de agua y, luego, el exceso de lluvias provocaron que la recolección fuera muy pobre y laboriosa. Por si fuera poco, la humedad fue un excelente caldo de cultivo para otra plaga en las viñas. El tratamiento resultó caro, y, a pesar de él, la vendimia fue mediocre, tanto por la cantidad de uva como por el grado obtenidos.

El 33% de l'alumnat ha fet un resum del text escrivint més d'una oració o bé ha realitzat una síntesi sense generalització (un 32%).

- - Llengua castellana -

Percentatge d'alumnat que resumeix un text a diferents nivells. (n=670)

Críteris de correcció	Percentatges de respostes
Resum del text en una sola oració, amb síntesi i generalització correctes.	9%
Resum del text en una sola oració, amb síntesi però sense generalització.	18%
Resum del text amb síntesi i sense generalització.	32%
Resum amb més d'una oració.	33%
No s'intenta fer. / En blanc	8%

Reescriptura d'un text

L'alumnat havia de tornar a escriure un text, sense canviar l'ordre encara que eliminant tots els punts i seguits, excepte el que hi havia entre les paraules "estómago" i "pero". Ho havia de fer afegint elements d'enllaç (conjuncions, preposicions i/o pronoms).

La mujer de Agrippone se quejaba. La casa estaba demasiado cerca de las porquerizas y llegaba un olor espantoso. Le revolvía el estómago. Pero a Agrippone el olor de los cerdos no sólo no le molestaba, sino que le gustaba. Cuando su mujer cerraba las ventanas, él las abría.

Un 56% de l'alumnat ha fet l'exercici correctament i un 24% l'ha realitzat de manera incorrecta. Com es pot veure, l'alumnat va tenint més dificultat en funció dels enllaços.

Percentatge d'alumnat que rescriu un text. (n=656)

Críteris de correcció	Percentatge de respostes		
	Bé	Malament	Ns/Nc
Primer enllaç: <i>porque, ya que, de que</i>	61%	20%	19%
Segon enllaç: <i>que, lo que, lo cual, cosa que, qualsevol altre relatiu.</i>	60%	20%	20%
Tercer enllaç: <i>y, por eso, y por esos, por lo que, por lo cual, y por ello, por tanto, y por consiguiente, y así.</i>	48%	31%	21%
Mitjanes en percentatges	56%	24%	20%

Elaboració d'un text

L'alumnat havia d'elaborar un text a partir de cinc frases, sense utilitzar el punt, eliminant les paraules que considerés oportunes i afegint elements d'enllaç (conjuncions, preposicions i pronoms).

- *Los Hernández están construyendo una casa nueva.*
- *La casa está en la Avenida de los Sauces.*
- *La casa será casi un palacio.*
- *La casa tendrá un amplio jardín y una piscina.*
- *La casa tendrá unas veinte habitaciones.*

Un 74% de l'alumnat ha estat capaç d'elaborar un text complet i de manera correcta utilitzant els enllaços adients.

Percentatge d'alumnat que elabora un text. (n=670)

Criteris de correcció	Percentatge de respostes		
	Bé	Malament	Ns/Nc
Entre la primera i la segona frase s'utilitzen els enllaços: <i>en, ubicada en, en la zona de...</i>	83%	6%	11%
Entre la segona i la tercera frase s'utilitzen els enllaços: <i>que, la cual...</i>	76%	13%	11%
Entre la tercera i la quarta frase s'utilitzen els enllaços: <i>pues, porque, dado que...</i>	66%	21%	13%
Entre la quarta frase es substitueix la conjunció i per una coma (,).	77%	11%	12%
Entre la quarta i la cinquena frase s'utilitza com enllaç la conjunció y.	68%	20%	12%
Mitjanes en percentatges	74%	14%	12%

Dictat

El text de 105 paraules dictat a l'alumnat va ser el següent:

Entonces el detective la cogió suavemente del brazo y le dijo: _

Está bien, _ Juan, _ lo que has hecho al venir aquí está muy bien. _ Pero ahora vamos a ver: ¿cuánto hay de verdad y cuánto de invención en tu historia? Si no has sido sincero, _ ya puedes ir pensando en tu futuro, _ porque deberás hacer frente a graves problemas; más graves aún que los que tuvo tu amigo Francisco, y tú sabes por qué. _

Juan volvió a moverse inquieto en la silla. _ No sabía como acertar. _ El escándalo había sido extraordinario y él no tenía suficiente carácter como para enfrentarse a aquella situación con serenidad. _

Un 31% de l'alumnat ha fet entre 3 i 5 errades ortogràfiques, un 28% n'ha fet entre 1 i 2 i un 17% de 6 a 10 errades.

Percentatge d'alumnat que ha fet errades d'ortografia en el dictat. (n=1326)

Nombre d'errades en l'ús de les lletres	Percentatge de respostes
0 errades	5%
D'1 a 2 errades	28%
De 3 a 5 errades	31%
De 6 a 10 errades	17%
Més de 10 errades	9%
Dictat sense acabar. / En blanc	10%

Pel que fa a les errades d'accentuació, un 30% de l'alumnat ha fet entre 6 i 10 i un 25% més de 10 errades.

Percentatge d'alumnat que ha fet errades d'accentuació en el dictat. (n=1326)

Nombre d'errades en l'ús de l'accent	Percentatge de respostes
0 errades	3%
D'1 a 2 errades	9%
De 3 a 5 errades	22%
De 6 a 10 errades	30%
Més de 10 errades	25%
Dictat sense acabar. / En blanc	11%

Quant a les errades relatives a puntuació, cal destacar el 45% de l'alumnat que ha comès entre 3 i 5.

Percentatge d'alumnat que ha fet errades de puntuació en el dictat. (n=1326)

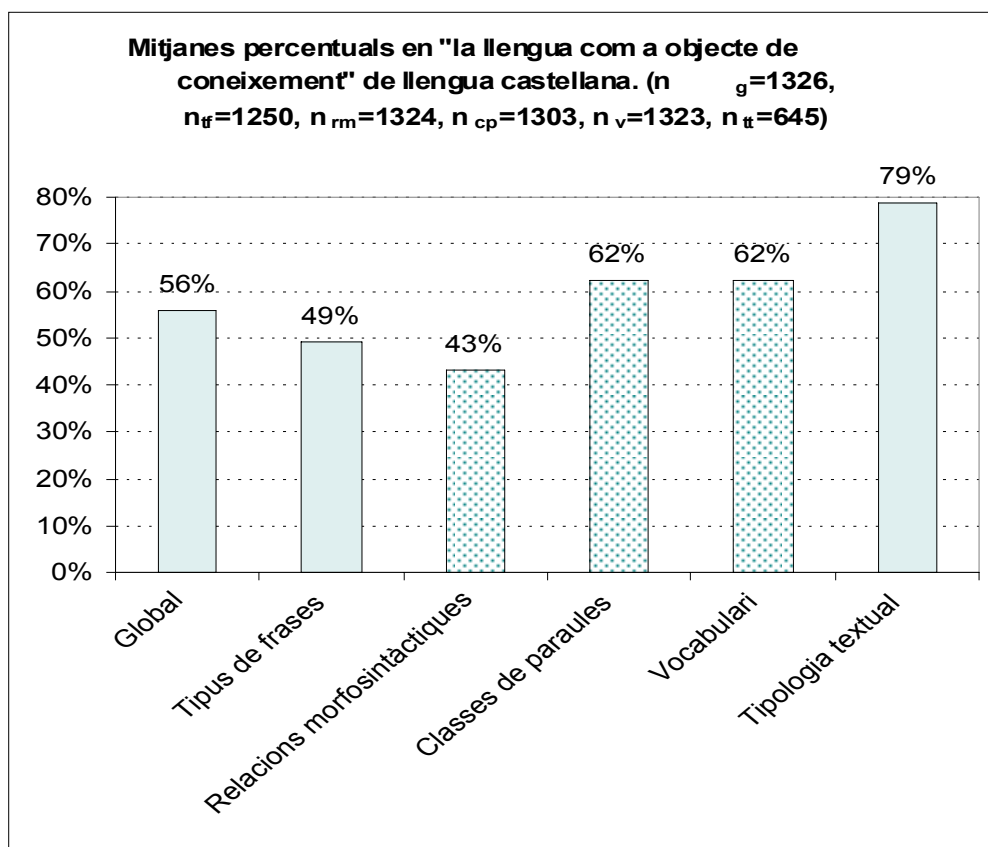
Nombre d'errades en l'ús de la puntuació	Percentatge de respostes
0 errades	2%
D'1 a 2 errades	16%
De 3 a 5 errades	45%
De 6 a 10 errades	26%
Dictat sense acabar. / En blanc	11%

La llengua com a objecte de coneixement

- L'alumnat ha obtingut una puntuació mitjana d'un 56%.

Aquest bloc ha suposat el 22% de la prova, amb 22 preguntes (20 eren tancades i 2 eren obertes).

- L'apartat en què l'alumnat ha aconseguit un resultat més alt ha estat el de tipologia textual (un 79% d'encerts), així com en els de classes de paraules i vocabulari (un 62%, respectivament. En canvi, en frases s'ha donat un 49% d'encerts i en relacions morfosintàctiques un 43%.

Preguntes obertes referides a la llengua com a objecte de coneixement

Anàlisi morfològica d'una frase

L'alumnat havia d'escriure sota de les paraules d'una frase la categoria gramatical que li corresponia.

el	resplandor	de	la	luna
<i>article</i>	<i>substantiu</i>			
que	luego	cubren	negros	nubarrones

Un 65% de l'alumnat ha identificat tots els elements gramaticals de la frase proposada. Tanmateix, cal destacar que el percentatge seria més alt si l'alumnat no hagués errat en el pronom relatiu "que".

Percentatge de respostes de l'alumnat en l'anàlisi morfològica d'una frase. (n=328)

Criteris de correcció	Percentatge de respostes		
	Bé	Malament	Ns/Nc
de - preposició	69%	8%	23%
la - article (determinant)	80%	2%	18%
luna - substantiu (nom)	80%	1%	19%
que - pronom (relatiu)	12%	50%	38%
luego - adverb	61%	10%	29%
cubren - verb	76%	3%	21%
negros - adjectiu (qualificatiu)	74%	6%	20%
nubarrones - substantiu (nom)	71%	5%	24%
Mitjanes en percentatges	65%	11%	24%

Distingir perífrasis verbals

A partir d'un text l'alumne/a havia d'escriure una perífrasi verbal de les que hi apareixien.

LAS HORAS SOLITARIAS

He salido de casa después de cenar y he ido marchando por la carretera. El cielo está entoldado. A veces se ve el resplandor de la luna que luego cubren negros nubarrones.

Se oye por todas partes el chirriar de los grillos. La noche está templada. Al subir por la carretera, se comienza a oír el ulular de un búho.

De pronto, en un descampado, aparece una hoguera. Me quedo comtemplándola, absorto; en la oscuridad del monte resplandece, inmóvil y misteriosa; corazón encendido en llama, cuyo vértice mira a las estrellas.

Me he acercado a la hoguera, que ya se va apagando. La luna ha aparecido en el cielo. Grandes masas turbias de humo rojizo salen de la hoguera y van arrastrándose pesadamente por el suelo hasta elevarse en el aire.
Pío Baroja: Las horas solitarias

- Llengua castellana -

El 12% de l'alumnat ha escrit correctament una perífrasi verbal del text davant d'un 10% que no l'ha sabut fer. No cal oblidar que el 78% d'alumnat no ha intentat fer la pregunta.

Les perífrasis verbals que es podien trobar en el text eren: *he ido marchando, comienza a oír, se va apagando, van arrastrándose*.

Percentatge d'alumnat que distingeix les perífrasis verbals d'un text. (n=328)

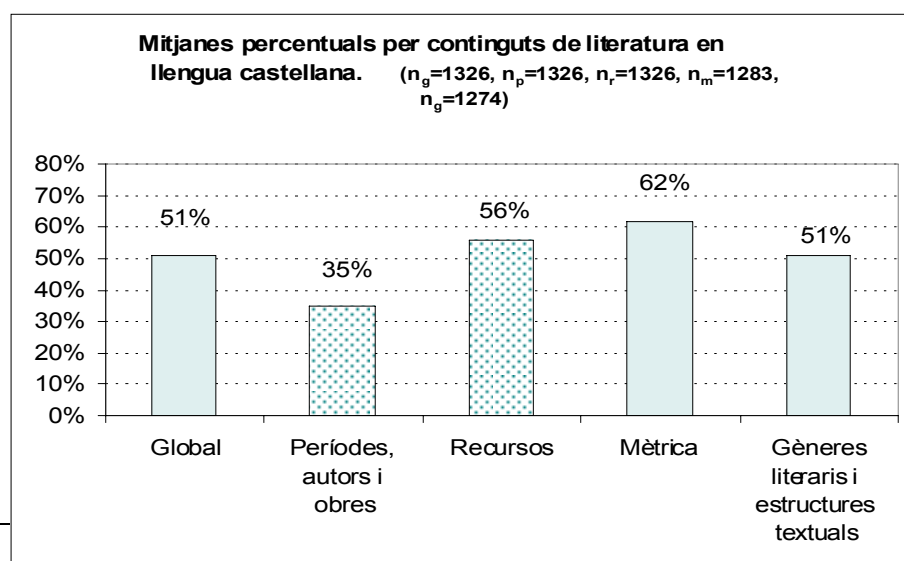
Criteris de correcció	Percentatge de respostes
L'alumnat ha escrit correctament una perífrasi verbal del text.	12%
L'alumnat ha escrit incorrectament una perífrasi verbal del text.	10%
No ho intenta fer. / En blanc	78%

Literatura

- La puntuació mitjana en aquest bloc de literatura ha estat d'un 51%.

El bloc de literatura ha representat el 24% de la prova, amb 24 preguntes referides a períodes, autors i obres, recursos, mètrica i gèneres literaris i estructures textuais.

- En l'apartat de mètrica, l'alumnat ha obtingut el percentatge d'encerts més alt, un 62%. En el de recursos ha estat d'un 56% i en gèneres literaris i estructures textuais d'un 51%, respectivament. En canvi, en períodes, autors i obres s'ha donat un 35% d'encerts

QUÈ SAP L'ALUMNAT DE LLENGUA CATALANA I LITERATURA?

- Abans de conèixer els resultats obtinguts per l'alumnat en llengua catalana i literatura, cal fer la consideració de que la prova no és paral·lela a la de llengua castellana i literatura.
- Tanmateix, els resultats han palesat també que l'alumnat que finalitzava l'ensenyament secundari obligatori ha estat capaç d'entendre el que llegia i el que escoltava a diferents nivells bàsics de comprensió.
- En comprensió oral i escrita, l'alumnat ha pogut entendre allò explícit en un text i fer una interpretació raonada de fets i possibles causes i conseqüències. Però ha manifestat dificultats quan havia d'elaborar les dades del text o anar-hi més enllà.
- En expressió escrita, l'alumnat ha palesat dificultats quant a lèxic i ortografia.
- En literatura, l'alumnat ha presentat els resultats més baixos per una manca de coneixements en teoria i història literària.

Prova de llengua catalana i literatura

L'objectiu de la prova era conèixer allò que sabia l'alumnat quant a continguts bàsics del currículum, tant de conceptes com de procediments, referits a destreses bàsiques de llengua, processos de comprensió i expressió i respecte a literatura.

La prova constava de 67 preguntes distribuïdes entre dos models: 63 eren tancades, amb quatre opcions de resposta d'entre les quals triar la resposta correcta, i 4 eren obertes¹. Hi havia un bloc de 14 preguntes comunes.

Puntuacions mitjanes en percentatges d'encerts

- La puntuació mitjana en llengua catalana i literatura ha estat d'un 70%.
- Per continguts, el percentatge més alt s'ha donat en els blocs de comprensió oral (un 75%) i expressió escrita (un 71%) i el més baix en literatura (un 55%).

¹ Una d'aquestes preguntes, que consistia a posar un títol a un text periodístic, es va tancar per a la seva correcció.

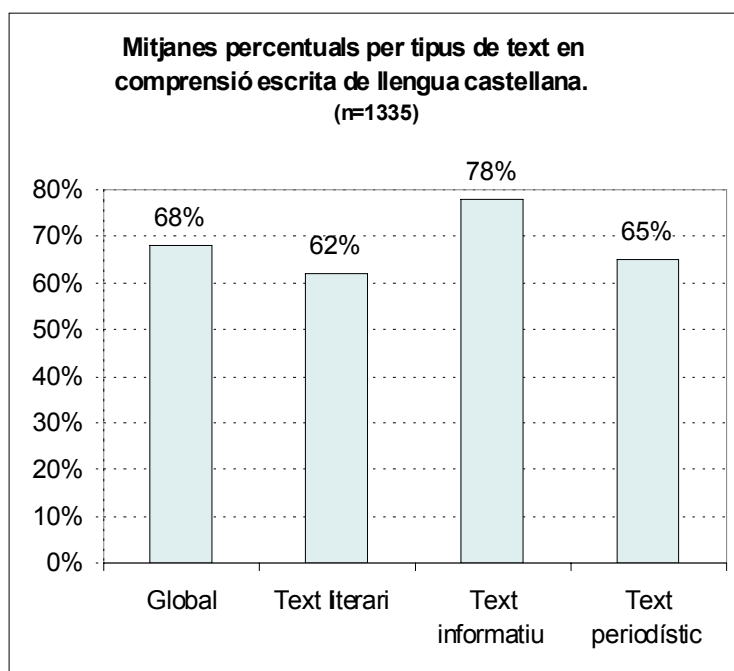
Comprensió escrita

- El resultat que ha obtingut l'alumnat de 4rt d'ESO en comprensió escrita ha estat d'un 68%.

El bloc de comprensió escrita va representar el 16% de la prova, amb 19 preguntes, i s'avaluà amb tres tipus de text: literari (5 preguntes), informatiu (6 preguntes) i periodístic (8 preguntes).

- En la comprensió escrita d'un text informatiu ha estat on l'alumnat ha tingut més encerts (un 78%) davant dels textos periodístic (un 65%) i literari (un 62%).
- En els textos de tipus literari i informatiu, l'alumnat ha presentat algunes dificultats pel que feia al nivell de comprensió d'apreciació lectora (un 49% i un 62% d'encerts) respecte a altres nivells avaluats (lineal, inferencial o de reorganització de la informació).
- En el text de tipus periodístic, l'alumnat ha palesat facilitat a nivell de comprensió lineal i inferencial (un 82% i un 77%, respectivament). En canvi, ha tingut dificultat per reorganitzar la informació (un 43% d'encerts).

(Vegeu en les pàgines 9 i 10 la definició dels nivells de comprensió i de tipus de textos).

Comprensió oral

- L'alumnat ha obtingut en comprensió oral un 75% d'encerts.

Aquest bloc ha estat avaluat a partir d'un text informatiu amb 7 preguntes.

- L'alumnat ha presentat facilitat a nivell de comprensió lineal (un 78% d'encerts) i inferencial (74%) però no tant a l'hora de reorganitzar la informació (un 57%).

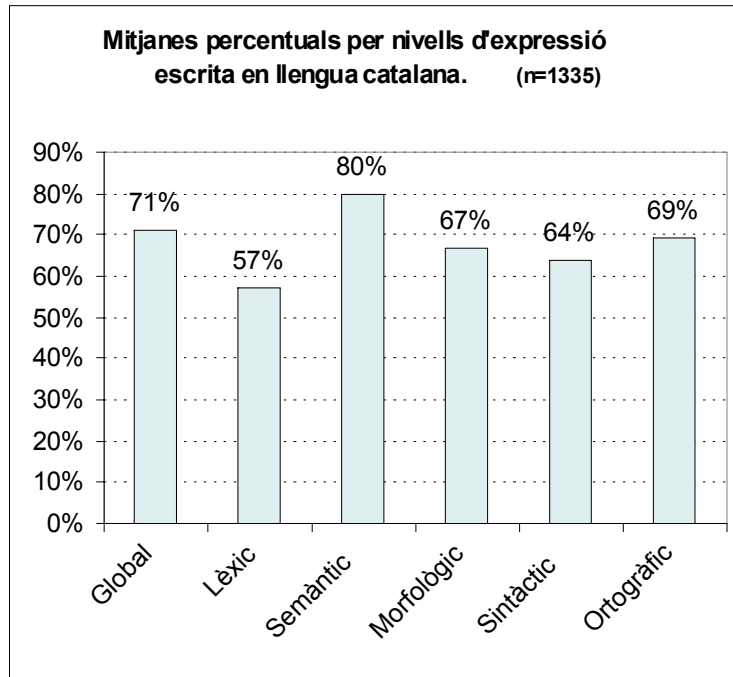
Expressió escrita

- L'alumnat ha aconseguit una puntuació mitjana d'un 71% d'encerts.

El resultat ha correspost a 32 preguntes (48% de la prova): 30 eren tancades i 2 es referien a l'anàlisi d'una frase i un dictat. Totes aquestes preguntes han format el bloc de regles lingüístiques, que es trobava subdividit en cinc nivells: *lèxic* amb preguntes sobre antonímia, sinonímia, polisèmia, expressions llatines, frases fetes i etimologia; *semàntic* amb paraules derivades i coneixement de prefixos; *morfològic* sobre formes verbals; *sintàctic* que comportava l'anàlisi d'una frase; i *ortogràfic* que corresponia a un dictat.

Cal ressaltar que també s'ha avaluat l'expressió escrita mitjançant una producció escrita (vegeu els resultats en les pàgines següents).

- En aquest bloc, l'alumnat ha tingut el resultat més alt a nivell semàntic (un 80%) i el més baix a nivell lèxic (un 57%).

-Llengua catalana-

Preguntes obertes del bloc d'expressió escrita

Anàlisi sintàctica d'una frase

L'alumnat de 4rt d'ESO havia d'analitzar una frase posant els mots que corresponien de l'oració al costat dels elements sintàctics que s'indicaven.

Prudentment aquella nit va desar al pàrquing el cotxe del seu pare.

Subjecte:

Verb:

Atribut:

Complement / Objecte directe:

Complement / Objecte indirecte:

Complement predicatiu:

Complement agent:

Complement circumstancial de lloc:

Complement circumstancial de temps:

Complement circumstancial de manera:

Complement circumstancial d'instrument:

Complement del nom:

Complement de l'adjectiu:

Un 64% de l'alumnat ha fet correctament l'anàlisi sintàctica de la frase proposada. A la taula següent es pot comprovar on l'alumnat ha presentat algunes dificultats degudes algunes potser a què no ha pensat que determinats elements d'anàlisi no calia utilitzar-los.

Percentatge de respostes de l'alumnat en l'anàlisi sintàctica d'una frase. (n=1333)

	Percentatge de respostes		
	Bé	Malament	NS/NC
<i>ell/ella</i> - subjecte	67%	32%	1%
<i>va desapar</i> - verb	73%	26%	1%
- atribut	62%	37%	1%
<i>el cotxe</i> - complement / objecte directe	56%	43%	1%
- complement / objecte indirecte	60%	39%	1%
- complement predicatiu	76%	23%	1%
- complement agent	75%	24%	1%
<i>al pàrquing</i> - complement circumstancial de lloc	69%	30%	1%
<i>aquesta nit</i> - complement circumstancial de temps	61%	38%	1%
<i>prudement</i> - complement circumstancial de manera	63%	36%	1%
- complement circumstancial d'instrument	48%	51%	1%
<i>del seu pare</i> - complement del nom	50%	49%	1%
- complement de l'adjectiu	73%	26%	1%
Mitjanes en percentatges	64%	35%	1%

Dictat

El text dictat a l'alumnat va ser el següent:

Van sentir soroll de rodes _ i hi van córrer. _ Era un carruatge molt ben endreçat, _ semblava una diligència, _ amb el baixador del darrere _ i el seient del davant _ ben envernissats i lluints. _ Un home vell, _ que lluïa una barba blanca _ portava les regnes. _ La tartana s'aturà _ i, un cavaller de cabells rossos, _ amb gec, _ corbatí verd i sabates fosques _ en va sortir, _ sense esperar que el vell preparés el baixador _ i els alcés la cortina. _ L'individu els va saludar _ i abans d'anar-se'n a esmorzar _ amb el baró, _ els va agrair la seva col·laboració.

Percentatge de respostes de l'alumnat en el dictat. (n=1333)

	Percentatge de respostes				
	Bé	Malament	Per elements		
			Elements	Bé	Malament
Accentuació	53%	47%	córrer	28%	72%
			diligència	60%	40%
			corbatí	79%	21%
			preparés	46%	54%
Dièresi	63%	37%	lluïa	66%	34%
			agrair	59%	41%
Apostrofació	78%	22%	atura	76%	24%
			individu	20%	80%
Vocals neutres	79%	21%	davant	29%	21%
Preposicions	77%	23%	amb	92%	8%
			abans	61%	39%
Plurals	76%	24%	rossos	62%	38%
			fosques	90%	10%
L geminada	68%	32%	col·laboració	44%	56%
Emmudiments	69%	31%	lluents	70%	30%
			esperar	68%	32%
Pronoms febles	60%	40%	anar-se'n	60%	40%
Imperfet d'indicatiu	74%	26%	portava	74%	26%
Dígrafs	90%	10%	carruatge	89%	12%
			baixador	92%	8%
Grafies o grups consonàntics	67%	33%	endreçat	64%	36%
			envernissats	55%	45%
			regnes	72%	28%
			cavaller	76%	24%
			gec	58%	42%
			verd	88%	12%
			alces	65%	35%
esmorzar	58%	42%			

Com es pot veure a la taula, els elements on l'alumnat ha trobat més dificultat han estat l'accentuació i en alguns casos d'apostrofació, vocal neutre, l·l i grafia.

Redacció

A part del bloc tancat de preguntes, l'expressió escrita també s'ha avaluat a partir de la producció lliure escrita de l'alumnat que proposava dos tipus de text, un a cada model de prova: una recepta de cuina i la descripció d'una fotografia.

Model A: Recepta de cuina

Pel que fa a la *recepta de cuina* els resultats han estat els que s'exposen a les taules següents.

Com es pot apreciar a continuació, ha estat un 66% dels textos produïts (valorats amb 4 punts o més en presentació) els que s'han pogut continuar corregint.

Percentatge d'alumnat en funció de la puntuació obtinguda en la presentació de "la recepta de cuina". (n=675)

Puntuació	Descripció	Percentatge d'alumnat
0	Text molt deficient, inacceptable. No ha arribat a ser un text. Només s'ha repetit o parafrasejat el títol sense aportar gaire més informació.	15%
1	Text breu i mal escrit. Inintel·ligible.	3%
2	Text breu que ha contingut poques frases i idees. Massa esquemàtic. La diferència amb la puntuació anterior és que aquest text sí que s'ha pogut llegir i no ha tingut errades massa greus.	9%
3	Text deficient, molt mal escrit. A simple vista han destacat faltes d'ortografia greus o en gran quantitat i deficiències evidents en l'estructura i en l'ús dels signes de puntuació.	7%
4	Text lleugerament insuficient, que s'ha pogut llegir.	30%
5	Text normal i llegible.	21%
> 5	Text bo, ben presentat, net, agradable, sense taques ni esborralls, en què s'han deixat marges i amb escriptura paral·lela i regular.	15%

En "la recepta de cuina" s'han donat poques errades d'accentuació (han oscil·lat entre 0 i 2) i d'altra tipologia.

Percentatge d'alumnat que ha fet errades d'accentuació en "la recepta de cuina". (n=443)

Nombre d'errades en l'ús de l'accent	Percentatge de respostes
0 errades	37%
D'1 a 2 errades	48%
De 3 a 5 errades	13%
Més de 5 errades	2%

Percentatge d'alumnat que ha fet errades d'ortografia en "la recepta de cuina"². (n=443)

Nombre d'errades d'ortografia	Percentatge de respostes
0 errades	21%
D'1 a 2 errades	43%
De 3 a 5 errades	28%
De 6 a 10 errades	7%
Més de 10 errades	1%

Quant a varietat lèxica, la majoria de textos han estat valorats amb poca qualitat.

Percentatge d'alumnat en funció de la puntuació obtinguda pel que fa a varietat lèxica.³ (n=443)

Puntuació	Esglaons de varietat lèxica segons la puntuació atorgada	Percentatge d'alumnat
10	_ Molt alta	-
7-8-9	_ Alta	1%
4-5-6	_ Mitjana	7%
2-3	_ Baixa	28%
1	_ Pocs mots en total o força repetits	64%

Pel que fa a errades morfològiques i de sintaxi, l'alumnat ha comès entre 1 i 2. Tanmateix, cal tenir en compte el tipus de text que s'ha demanat produir.

Percentatge d'alumnat que ha fet errades morfològiques en "la recepta de cuina"⁴. (n=443)

Nombre d'errades	Percentatge de respostes
0 errades	28%
D'1 a 2 errades	55%
De 3 a 5 errades	15%
Més de 5 errades	2%

Percentatge d'alumnat que ha fet errades de sintaxi en "la recepta de cuina"⁵. (n=443)

Nombre d'errades	Percentatge de respostes
0 errades	31%
D'1 a 2 errades	50%
De 3 a 5 errades	17%

² S'ha entès per errades d'ortografia les d'ortografia natural (unions o falses separacions de mots, inversions de l'ordre de les grafies, omissions de lletres necessàries, afegits de lletres innecessàries, inversions, substitucions d'una lletra per una altra), de majúscules o minúscules i, en general, tota la gamma d'errades que afectin a grafies o dígrafs (b/v, m/n, d/t, c/ç/ss...).

³ S'ha considerat com a varietat lèxica l'absència de repeticions innecessàries, l'ús de paraules ben utilitzades, adequades i amb sentit.

⁴ S'ha contemplat com a errades morfològiques la resolució incorrecta de les flexions dels noms i adjectius (singulars, plurals defectuosos), defectes en la flexió verbal, pronoms febles, apòstrofs, guionets, etc.

⁵ Les errades de sintaxi s'han referit a incorrecció en la concordança, poca varietat de nexes, inadequació en l'ús de preposicions i conjuncions, etc.

Més de 5 errades	2%
------------------	----

-Llengua catalana-

La majoria d'alumnat, un 61%, ha produït textos referits a la recepta de cuina que s'han valorat amb una puntuació mitjana quant a contingut i estructura general.

Percentatge d'alumnat en funció de la puntuació obtinguda pel que fa a contingut i estructura general del text "la recepta de cuina". (n=443)

Puntuació	Esglaons segons la puntuació atorgada	Percentatge d'alumnat
10	_ Molt alta	-
7-8-9	_ Alta	22%
4-5-6	_ Mitjana	61%
2-3	_ Baixa	15%
1	_ Molt baixa	2%

Model B: Descripció d'una fotografia

Un 82% dels textos produïts (valorats amb 4 punts o més en presentació) referits a la descripció d'una fotografia s'han pogut continuar corregint.

Percentatge d'alumnat en funció de la puntuació obtinguda en la presentació de "la descripció d'una fotografia". (n=660)

Puntuació	Descripció	Percentatge d'alumnat
0	Text molt deficient, inacceptable. No ha arribat a ser un text. Només s'ha repetit o parafrasejat el títol sense aportar gaire més informació.	12%
1	Text breu i mal escrit. Inintel·ligible.	-
2	Text breu que ha contingut poques frases i idees. Massa esquemàtic. La diferència amb la puntuació anterior és que aquest text sí que s'ha pogut llegir i no ha tingut errades massa greus.	1%
3	Text deficient, molt mal escrit. A simple vista han destacat faltes d'ortografia greus o en gran quantitat i deficiències evidents en l'estructura i en l'ús dels signes de puntuació.	2%
4	Text lleugerament insuficient, que s'ha pogut llegir.	3%
5	Text normal i llegible.	3%
> 5	Text bo, ben presentat, net, agradable, sense taques ni esborralls, en què s'ha deixat marges i amb escriptura paral·lela i regular.	79%

Pel que fa a les errades d'accentuació i d'altre tipus, la majoria d'alumnat ha tingut d'entre 1 i 2 (un 39% i un 42%, respectivament), tot i que cal destacar el percentatge que no ha fet cap i el que ha comès entre 3 i 5.

Percentatge d'alumnat que ha fet errades d'accentuació en "la descripció de la fotografia". (n=562)

Nombre d'errades en l'ús de l'accent	Percentatge de respostes
0 errades	26%
D'1 a 2 errades	39%
De 3 a 5 errades	28%
De 6 a 10 errades	6%
Més de 10 errades	1%

Percentatge d'alumnat que ha fet errades ortogràfiques en "la descripció de la fotografia". (n=562)

Nombre d'errades	Percentatge de respostes
0 errades	23%
D'1 a 2 errades	42%
De 3 a 5 errades	32%
De 6 a 10 errades	3%

Quant a la varietat lèxica, aproximadament la meitat de textos han tingut una valoració mitjana (un 52%).

Percentatge d'alumnat en funció de la puntuació obtinguda pel que fa a varietat lèxica. (n=562)

Puntuació	Esglaons de varietat lèxica segons la puntuació atorgada	Percentatge d'alumnat
10	_ Molt alta	-
7-8-9	_ Alta	20%
4-5-6	_ Mitjana	52%
2-3	_ Baixa	14%
1	_ Pocs mots en total o força repetits	14%

Respecte a errades morfològiques i de sintaxi, l'alumnat ha comès 0 o bé d'entre 1 i 2.

Percentatge d'alumnat que ha fet errades morfològiques en "la descripció de la fotografia". (n=562)

Nombre d'errades	Percentatge de respostes
0 errades	44%
D'1 a 2 errades	45%
De 3 a 5 errades	10%
Més de 5 errades	1%

Percentatge d'alumnat que ha fet errades de sintaxi en "la descripció de la fotografia". (n=562)

Nombre d'errades	Percentatge de respostes
0 errades	30%
D'1 a 2 errades	41%
De 3 a 5 errades	24%
Més de 5 errades	5%

La majoria d'alumnat ha produït textos que descriuen la fotografia que se li proposava fent un text que ha estat valorat amb una puntuació mitjana i alta quant a contingut i estructura general.

Percentatge d'alumnat en funció de la puntuació obtinguda pel que fa a continguts i estructura general del text "la descripció de la fotografia". (n=562)

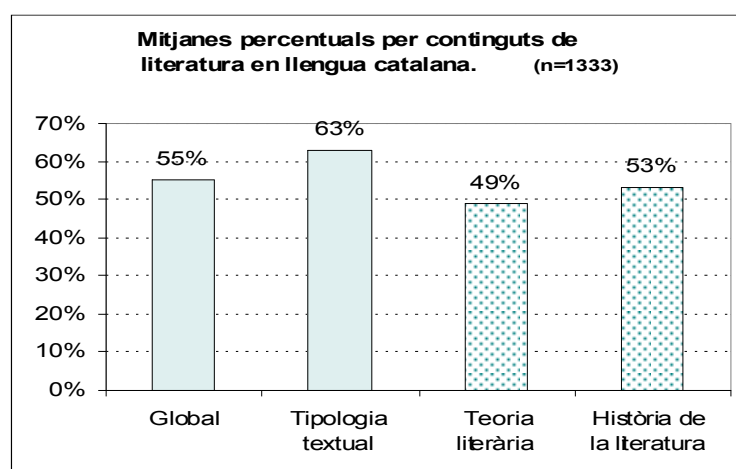
Puntuació a obtenir	Esglaons segons la puntuació atorgada	Percentatge d'alumnat
10	_ Molt alta	1%
7-8-9	_ Alta	29%
4-5-6	_ Mitjana	49%
2-3	_ Baixa	9%
1	_ Molt baixa	12%

Literatura

- La puntuació mitjana obtinguda per l'alumnat ha estat d'un 55%.

El bloc de literatura ha estat format per 8 preguntes referides a tipologia textual, teoria literària i història de la literatura.

- El percentatge d'encerts aconseguit per l'alumnat en tipologia de textos ha estat d'un 63% i en història de la literatura un 53%. El percentatge més baix s'ha donat en teoria literària (un 49%).

QUÈ SAP L'ALUMNAT DE MATEMÀTIQUES?

- L'alumnat ha obtingut en matemàtiques el resultat més baix de totes les proves que s'han avaluat.
- Per operacions cognitives, els resultats han posat de manifest que l'alumnat compta amb destreses bàsiques, però ha presentat dificultats en preguntes vinculades a coneixements, procediments i resolució de problemes.

Prova de matemàtiques

L'objectiu de la prova era conèixer allò que sabia l'alumnat quant a conceptes i procediments referits al coneixement i ús de diferents llenguatges matemàtics, així com pel que feia a destreses bàsiques en l'ús de rutines i algorismes particulars, estratègies heurístiques en procediments complexos i competències relatives a la resolució de problemes.

La prova constava de 84 preguntes tancades, distribuïdes entre quatre models, i 4 obertes que consistien a resoldre un problema i explicar el procés seguit. Hi havia un bloc de 15 preguntes comunes.

Puntuacions mitjanes en percentatges d'encerts

- La puntuació mitjana en matemàtiques ha estat d'un 44%.
- Gairebé a tots els blocs avaluats el percentatge d'encerts ha estat similar al de la puntuació mitjana global, tret del de representació i probabilitat (un 49%).
- Per nivell d'operacions cognitives, el percentatge d'encerts més alt s'ha donat en destreses bàsiques (un 51%) i el més baix en resolució de problemes (un 32%).

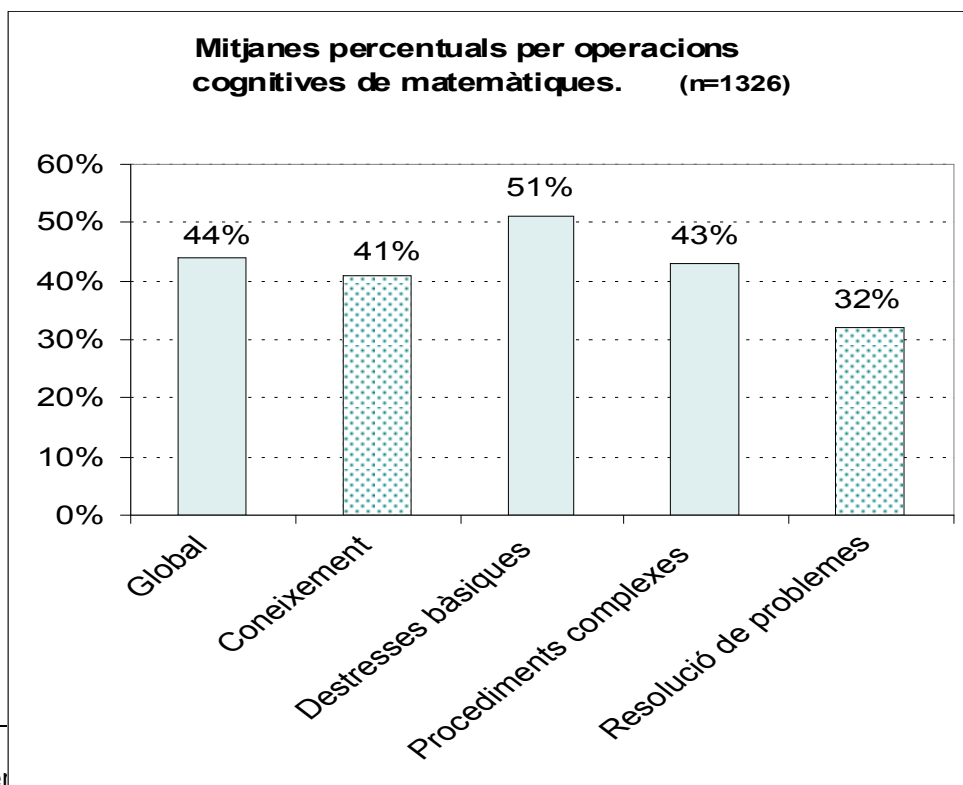
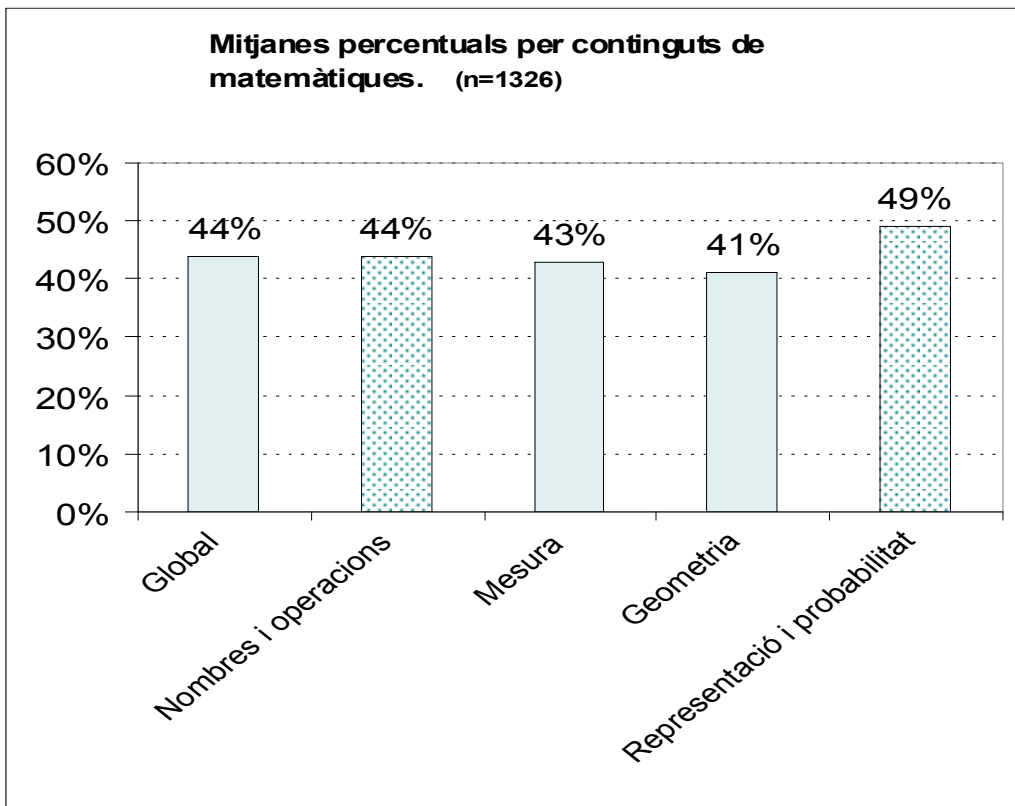
Continguts

Nombres i operacions (42% de la prova): operacions, relacions i problemes amb nombres naturals i sencers, decimals i fraccionaris (18 preguntes); càlcul i problemes de proporcionalitat i percentatges (7); estimació d'operacions i redondeig de nombres (2) i expressions algebraïques, operacions amb potències i resolució d'equacions (8).

Mesura, estimació i càlcul de magnituds (21%): concepte de mesura, operacions i estimacions amb diferents unitats de mesura (9 preguntes), mesura d'angles (1) i càlcul de longituds, perímetres, àrees i volums (8).

Geometria (11%): elements característics i relació entre figures i cossos geomètrics (4 preguntes), semblança de figures i obtenció del factor d'escala (3) i transformacions geomètriques, translació, gir i simetria (2).

Interpretació, representació i tractament de la informació i tractament de l'atzar (26%): representació, lectura, interpretació i anàlisi de dades en quadres, taules i gràfics (19 preguntes) i coneixement i comprensió dels conceptes bàsics de l'atzar i la probabilitat (3).

QUÈ SAP L'ALUMNAT DE CIÈNCIES DE LA NATURALESA?

- L'alumnat de 4rt d'ESO ha obtingut un percentatge d'encerts baix en la prova de ciències de la naturalesa, atès que ha presentat dificultats en alguns blocs.

S'han donat percentatges al voltant del 50% en canvis químics, medi natural, forces i moviments, electricitat i magnetisme. I també hi ha hagut percentatges més baixos en els blocs referits a la Terra.

- A nivell d'operacions cognitives els resultats han estat entre el 50%-60%. Han sobresortit lleugerament els percentatges obtinguts en generalització del coneixement científic i comprensió de conceptes.

Prova de ciències de la naturalesa

L'objectiu de la prova era conèixer allò que sabia l'alumnat quant a conceptes i procediments referits al coneixement de fets i terminologia específica, la comprensió de conceptes científics bàsics, l'aplicació d'aquests coneixements i la generalització del coneixement científic.

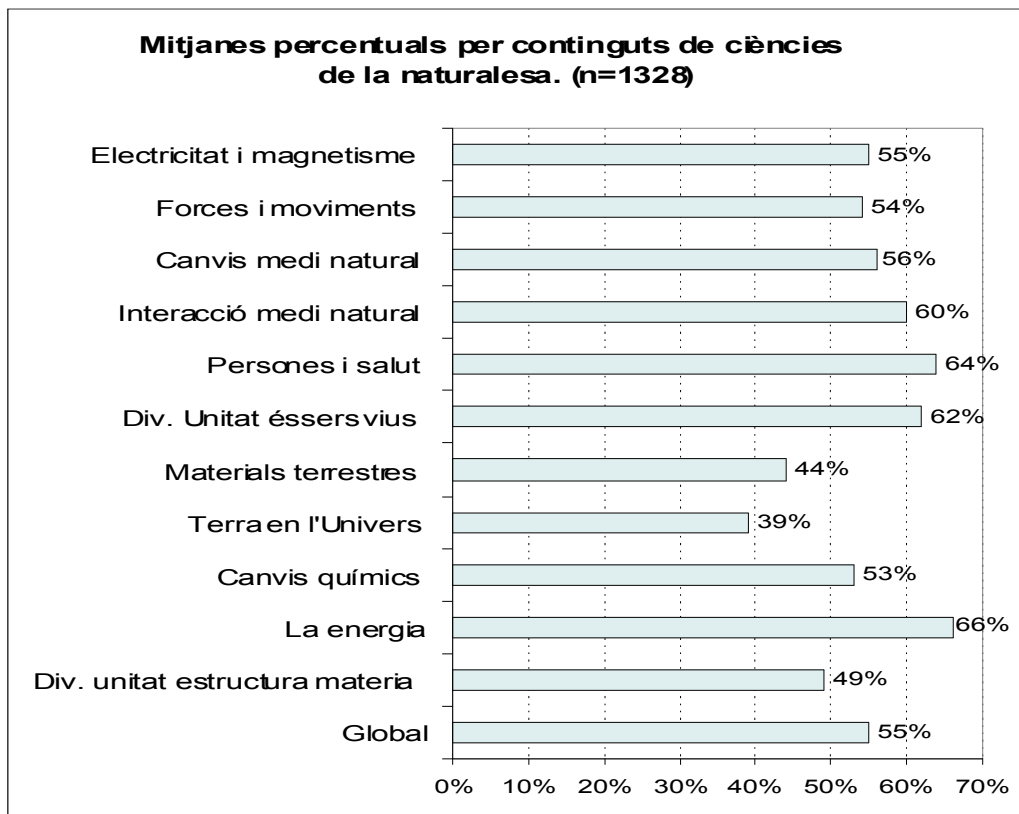
La prova constava de 138 preguntes tancades, distribuïdes entre quatre models. Hi havia un bloc de 17 pre-guntes comunes.

Puntuacions mitjanes en percentatges d'encerts

- La puntuació mitjana en ciències de la naturalesa ha estat d'un 55%.
- Els percentatges més alts s'han donat en els blocs d'energia (un 66%), diversitat i unitat dels éssers vius (un 62%), persones i salut (un 64%) i interacció del medi natural (60%).

En canvi, en diversitat i estructura de la matèria, la Terra en l'Univers i els materials terrestres els percentatges han estat inferiors al 50% d'encerts.

- Per nivell d'operacions cognitives, l'alumnat ha tingut uns percentatges d'encerts baixos. Els més alts s'han donat en generalització (un 57%) i comprensió (un 56%).

Continguts

Diversitat i unitat d'estructura de la matèria (14% de la prova): identificació i classificació de substàncies (9 preguntes), unitat d'estructura de la matèria (6), maneig d'instruments senzills de mesura (3) i solubilitat i dissolucions (2).

Energia (13%): transferència d'energia mitjançant calor (5), propagació de l'energia mitjançant ones (5), propietat i conservació de l'energia (2) i ús racional de l'energia (7).

Canvis químics (11%): conceptes bàsics sobre reaccions químiques (3), conservació de la massa (3), reaccions químiques senzilles (6) i factors que intervenen en el desenvolupament de les reaccions químiques (4).

La Terra en l'Univers (7%): la Terra i l'Univers (4) i fenòmens naturals relacionats amb els moviments de la Terra i la Lluna (5).

Els materials terrestres (7%): l'aigua (1), l'aire (1) i els minerals i les roques (3).

Diversitat i unitat dels éssers vius (9%): estructura i funció dels éssers vius (3), principals models taxonòmics (5) i teoria cel·lular (4).

Les persones i la salut (12%): cos humà (7), hàbits saludables (7) i malalties (2).

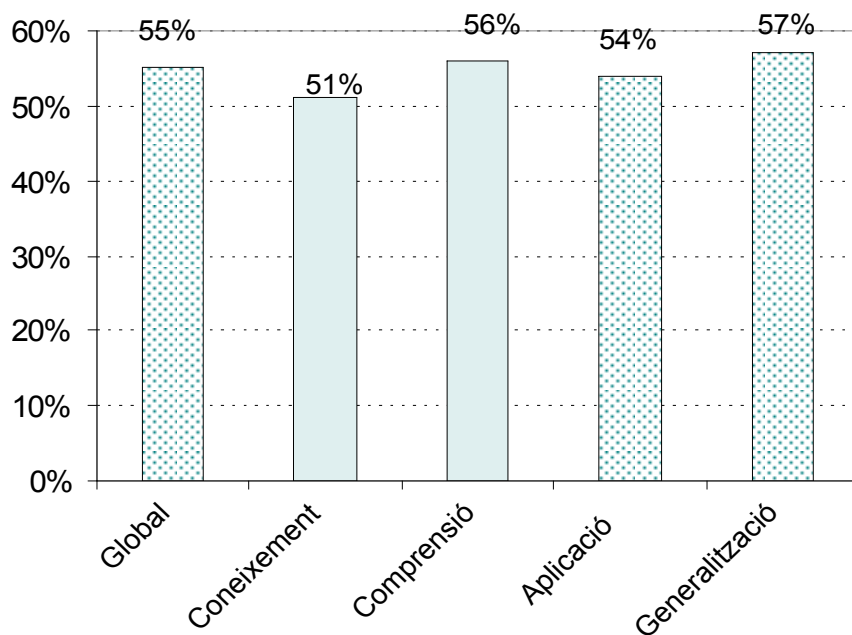
Interacció dels components del medi natural (7%): components abiòtics (1) i biòtics (2) i interaccions entre ells (6).

Els canvis en el medi natural (6%): els éssers humans, principals agents de canvi (8).

Les forces i els moviments (7%): moviment (6) i forces (3).

Electricitat i magnetisme (9%): carrega elèctrica (2), corrent elèctrica i circuits (4), energia elèctrica (4) i acció d'una corrent elèctrica sobre una agulla imantada (3).

**Mitjanes percentuals per operacions cognitives
en ciències de la naturalesa. (n=1329)**

QUÈ SAP L'ALUMNAT DE CIÈNCIES SOCIALS, GEOGRAFIA I HISTÒRIA?

- El resultat en ciències socials, geografia i història ha estat sobretot baix en el bloc referit a història.
 - Per nivells d'operacions cognitives, l'alumnat ha assolit resultats similars en les preguntes referides a coneixement, aplicació i comprensió.
-

Prova de ciències socials, geografia i història

L'objectiu de la prova era conèixer allò que sabia l'alumnat quant a continguts bàsics del currículum, tant pel que feia a conceptes com a procediments, referits a la realitat humana i social en què viu: coneixement de fets, dades i terminologia específica de l'àrea, comprensió de conceptes bàsics, fenòmens i processos, aplicació dels coneixements adquirits en noves situacions i identificació, anàlisi, valoració i explicació de fets, manifestacions i problemes a diverses escales espacials i temporals.

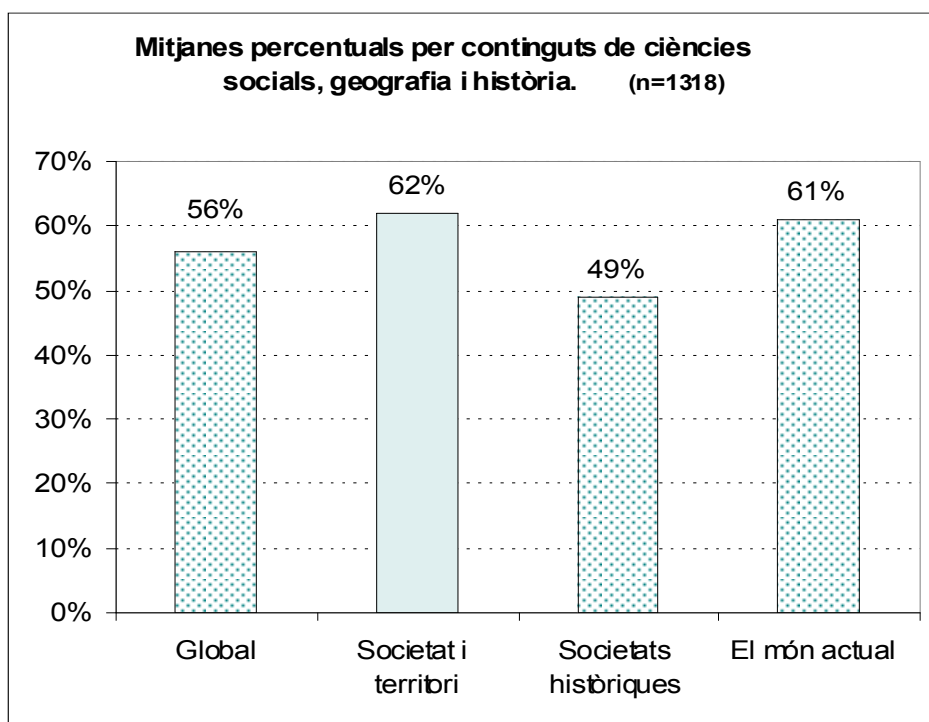
La prova va constar de 132 preguntes tancades, distribuïdes entre quatre models. Hi havia un bloc de 15 preguntes comunes.

Puntuacions mitjanes en percentatges d'encerts

- La puntuació mitjana en ciències socials, geografia i història ha estat d'un 56%.

En els blocs de societat i territori i món actual, l'alumnat ha obtingut els resultats més alts (un 62% i un 61%, respectivament). En canvi, en societats històriques el percentatge ha estat d'un 49%.

- Com ja s'ha dit, per nivells d'operacions cognitives, els resultats han estat molt similars. Només en el cas de l'anàlisi la puntuació s'allunya lleugerament dels altres tres nivells avaluats.

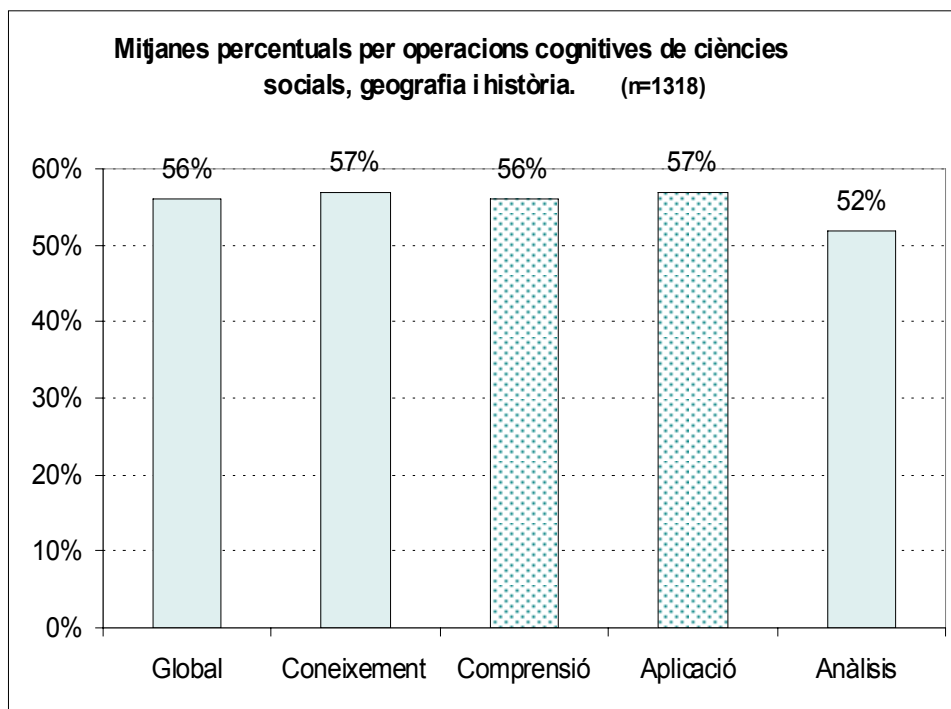

Continguts

Societat i territori (33% de la prova): iniciació als mètodes geogràfics (7 preguntes), el medi ambient i la seva conservació (13), la població i els recursos (3), les activitats econòmiques i l'espai geogràfic (11), l'espai urbà (2) i l'espai i el poder polític (7).

Societats històriques i canvi en el temps (34%): temps històric (1 pregunta), societats prehistòriques, primeres civilitzacions i antiguitat clàssica (8), societats medievals (7), societats en l'època moderna (9) i societats en l'edat contemporània (20).

El món actual (33%): transformacions i desequilibris en el món actual (19 preguntes), organització econòmica i món del treball (6), poder polític i participació ciutadana (12) i art i cultura actual (7).

ALGUNES VARIABLES EXPLICATIVES DELS RESULTATS DE L'ALUMNAT⁶

Cal tenir en compte que a continuació s'enuncien només algunes possibles variables explicatives dels resultats de l'alumnat. Aquestes variables són en la majoria dels casos conseqüència d'altres o bé no s'haurien de disgregar d'altres.

- L'alumnat que obté resultats satisfactoris està motivat pels estudis i les seves expectatives acadèmiques són altes.
- Aquest alumnat es caracteritza per dedicar temps fora de l'escola a tasques que també li reportin algun aprenentatge i a l'hora desenvolupin aspectes socials: pràctica d'esports i cursos d'idiomes, dibuix, informàtica...).
- La família de l'alumnat atorga importància al seu rendiment i té per ell/ella unes expectatives acadèmiques altes. En general, la família està satisfet amb el rendiment del fill/a.
- La família proporciona a l'alumnat els recursos necessaris per a l'estudi (llibres, ordinador, reforç de deures,...). També fa un seguiment de l'aprenentatge del fill/a i de tant en tant en parlen.
- D'altra banda, l'alumnat compta amb un professorat que possiblement desenvolupa les classes de manera que capta el seu interès i atenció per l'aprenentatge. Per exemple, el deixa intervenir durant les explicacions, exemplifica les explicacions utilitzant la pissarra, dona deures i els corregeix, de manera individual la tasca era també individual, promou sortides que contextualitzin l'aprenentatge, etc.

⁶ Per tal d'explorar possibles variables de context que contribueixen a explicar les diferències entre els resultats dels alumnes, es realitzen anàlisis discriminants per a cada prova.

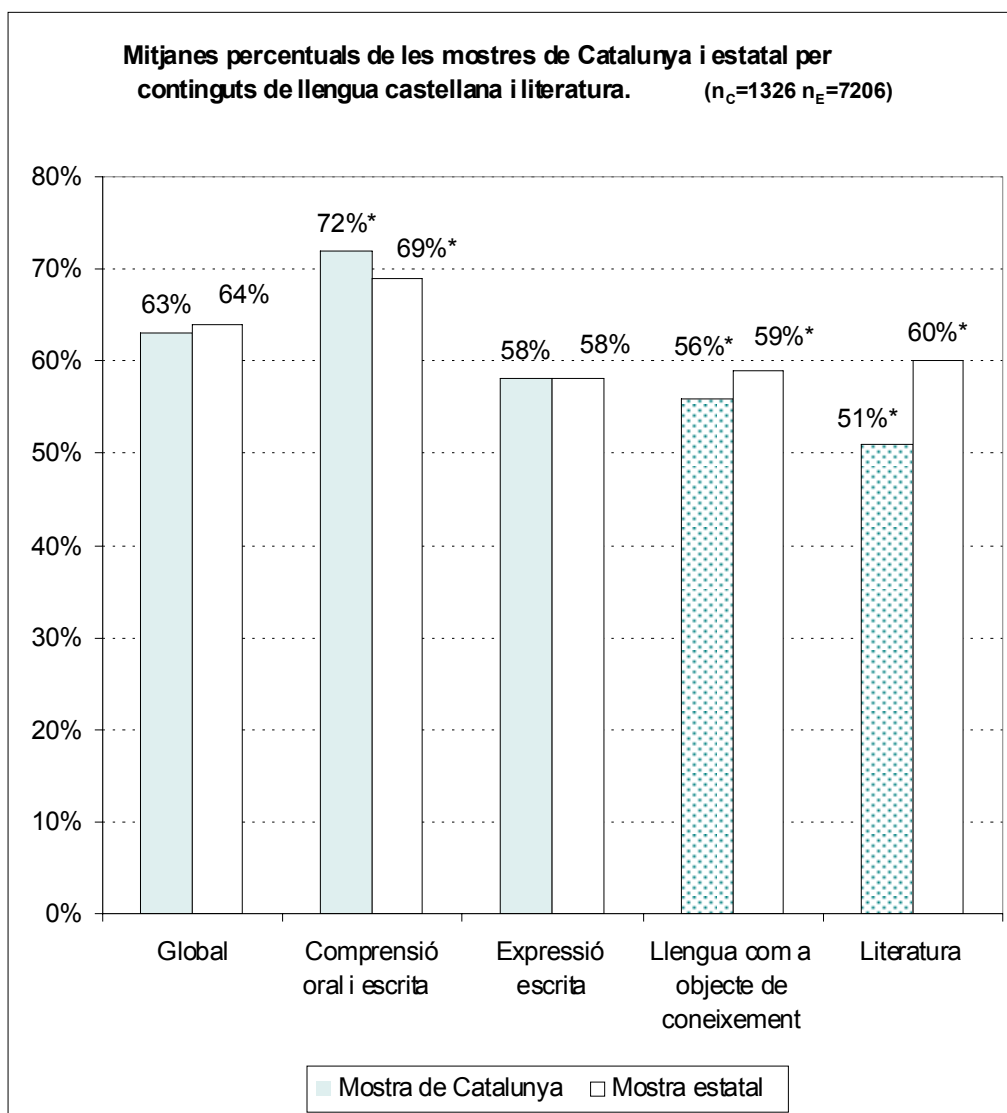
L'anàlisi discriminant consisteix a disposar d'una variable categòrica (puntuacions per sota de la mitjana i puntuacions igual o per sobre de la mitjana) i de diverses variables referides al context sociofamiliar i educatiu de l'alumnat, provinents dels qüestionaris d'alumnat, director/a, professorat i famílies.

S'ha utilitzat el mètode pas a pas de l'anàlisi discriminant, que ha anat seleccionant el conjunt de variables amb més poder predictiu i que ha quedat interromput quan les variables que faltaven per entrar a l'anàlisi no han satisfet el criteri de selecció.

QUINS HAN ESTAT ELS RESULTATS DE L'ALUMNAT DE CATALUNYA EN COMPARACIÓ ALS RESULTATS ESTATALS?

Llengua castellana i literatura

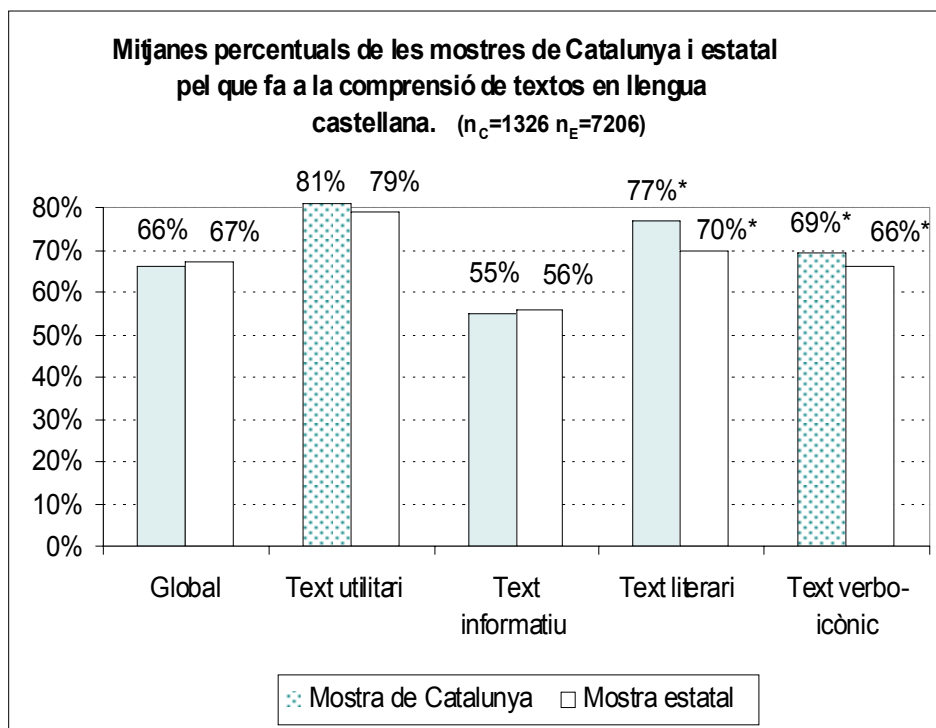
- La mitjana obtinguda per l'alumnat de la mostra de Catalunya ha resultat un punt percentual per sota de la mostra estatal (un 63% davant d'un 64%). Estadísticament aquesta diferència no ha estat significativa.
- Tenint en compte els blocs de la prova, l'alumnat de la mostra de Catalunya respecte al de la mostra estatal ha tret un percentatge més alt en comprensió oral i escrita (un 72% envers un 69%) i més baix en la llengua com a objecte de coneixement (un 56% envers un 59%) i literatura (un 51% envers un 60%). Estadísticament, l'únic bloc que no ha presentat diferències significatives ha estat el d'expressió escrita.

Nota. L' * indica que hi ha diferències significatives entre els percentatges d'encerts.

Comprensió oral i escrita

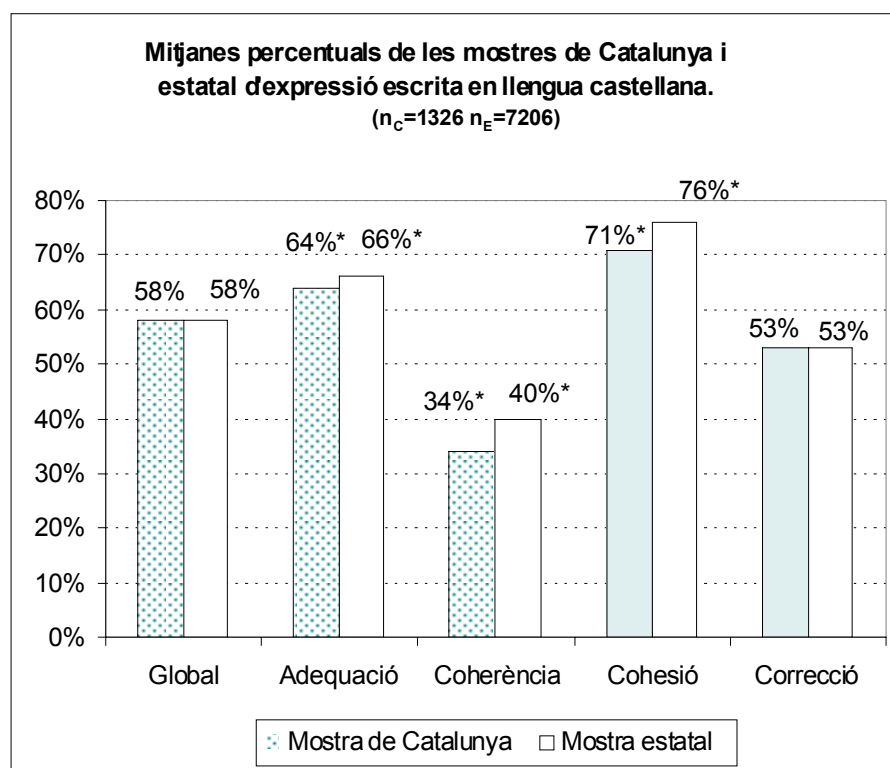
- En comprensió escrita, l'alumnat de la mostra de Catalunya ha sobresortit en gairebé tots els tipus de textos avaluats, tret del punt percentual de diferència que s'ha donat en textos informatius.
- Estadísticament només hi hagut diferències significatives en la comprensió de textos literaris i verboicònics.

Nota. L' * indica que hi ha diferències significatives entre els percentatges d'encerts.

Expressió escrita

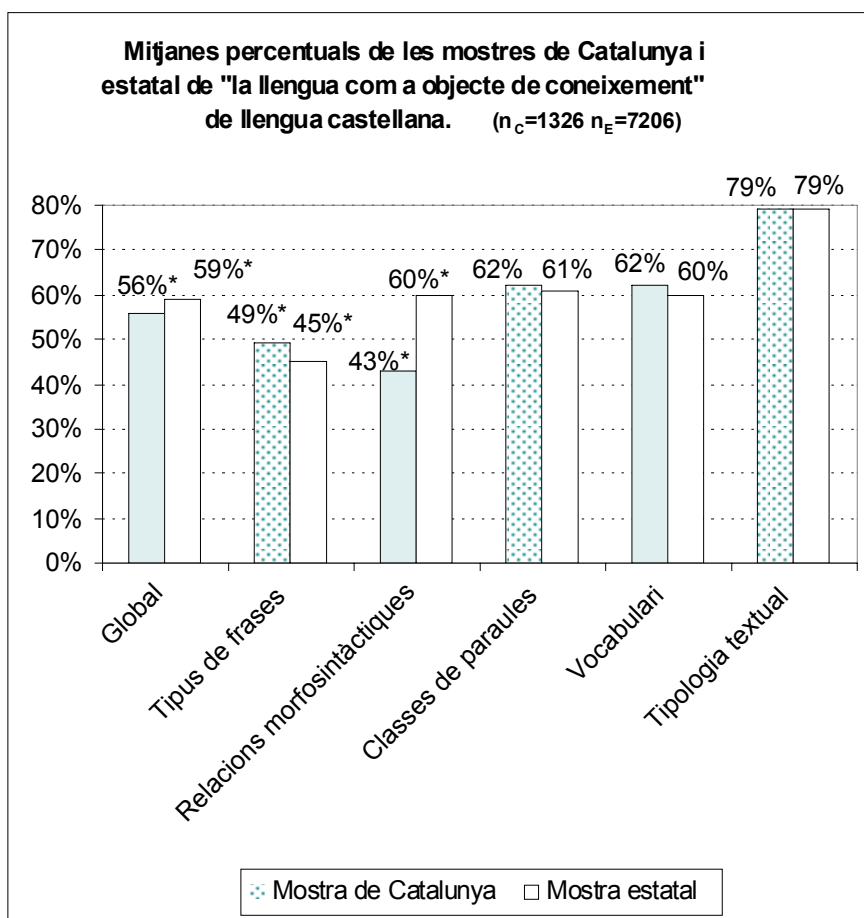
- En expressió escrita, els resultats de l'alumnat de la mostra de Catalunya han estat inferiors als estatals gairebé en tots els criteris avaluats, tret del criteri de correcció en què no hi ha hagut diferències significatives.

Nota. L' * indica que hi ha diferències significatives entre els percentatges d'encerts.

La llengua com a objecte de coneixement

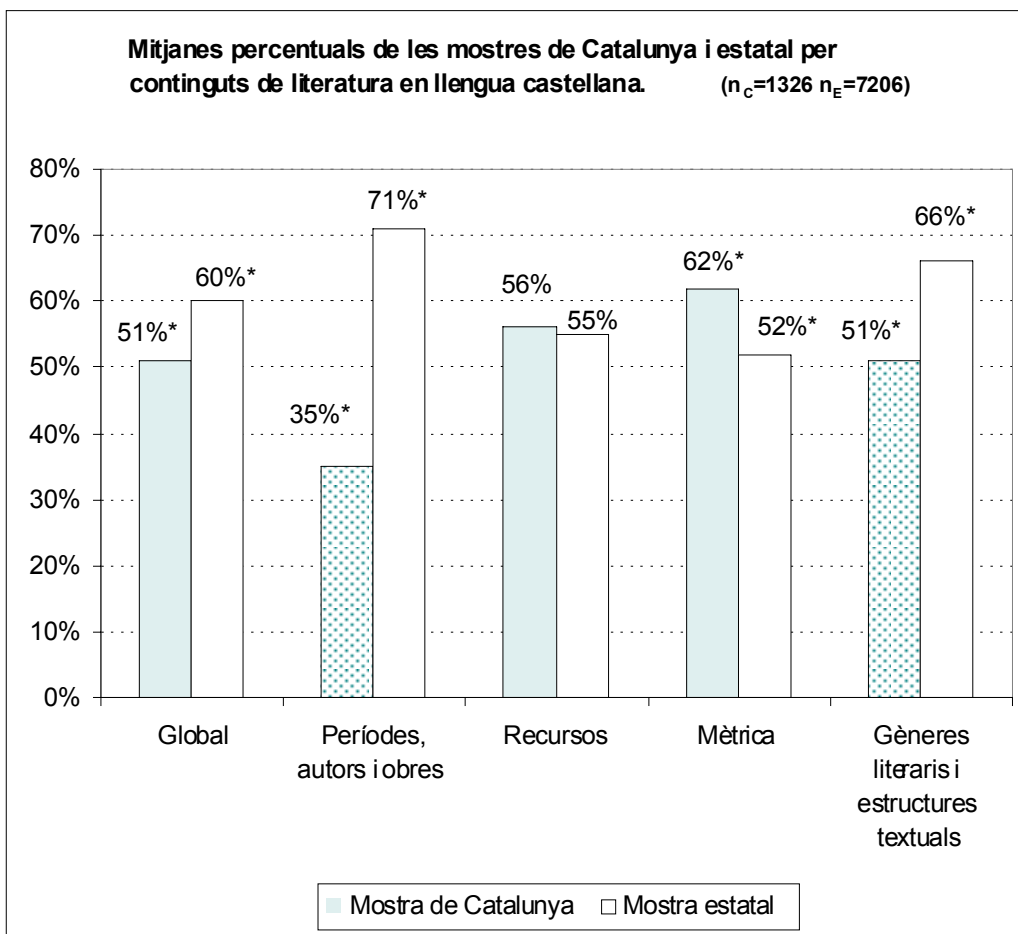
- En el bloc de la llengua com a objecte de coneixement, els resultats de l'alumnat de la mostra de Catalunya han estat lleugerament superiors als de la mostra estatal quant a tipus de frases, classes de paraules i vocabulari. Tanmateix, només en tipus de frases les diferències entre percentatges han estat significatives.
- Com es pot veure en el gràfic següent, en tipologia textual el percentatge d'encerts ha estat igual en ambdues mostres i en relacions morfosintàctiques hi ha hagut una diferència de percentatges entre la mostra de Catalunya i l'estatal de 17 punts percentuals.

Nota. L' * indica que hi ha diferències significatives entre els percentatges d'encerts.

Literatura

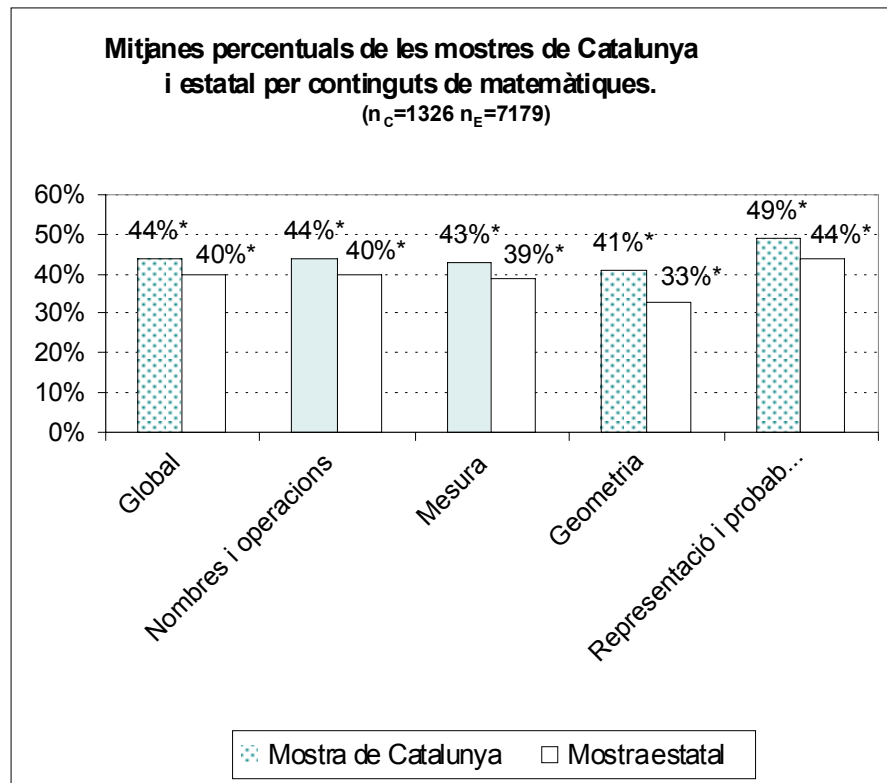
- En literatura els resultats de l'alumnat de la mostra de Catalunya han sobresortit respecte als estatals pel que fa a mètrica i recursos literaris. Només en el cas de la mètrica la diferència entre percentatges ha estat significativa.
- En els blocs de períodes, autors i obres i de gèneres literaris i estructures textuais, l'alumnat de la mostra estatal ha obtingut resultats més alts que el de la mostra de Catalunya.

Nota. L' * indica que hi ha diferències significatives entre els percentatges d'encerts.

Matemàtiques

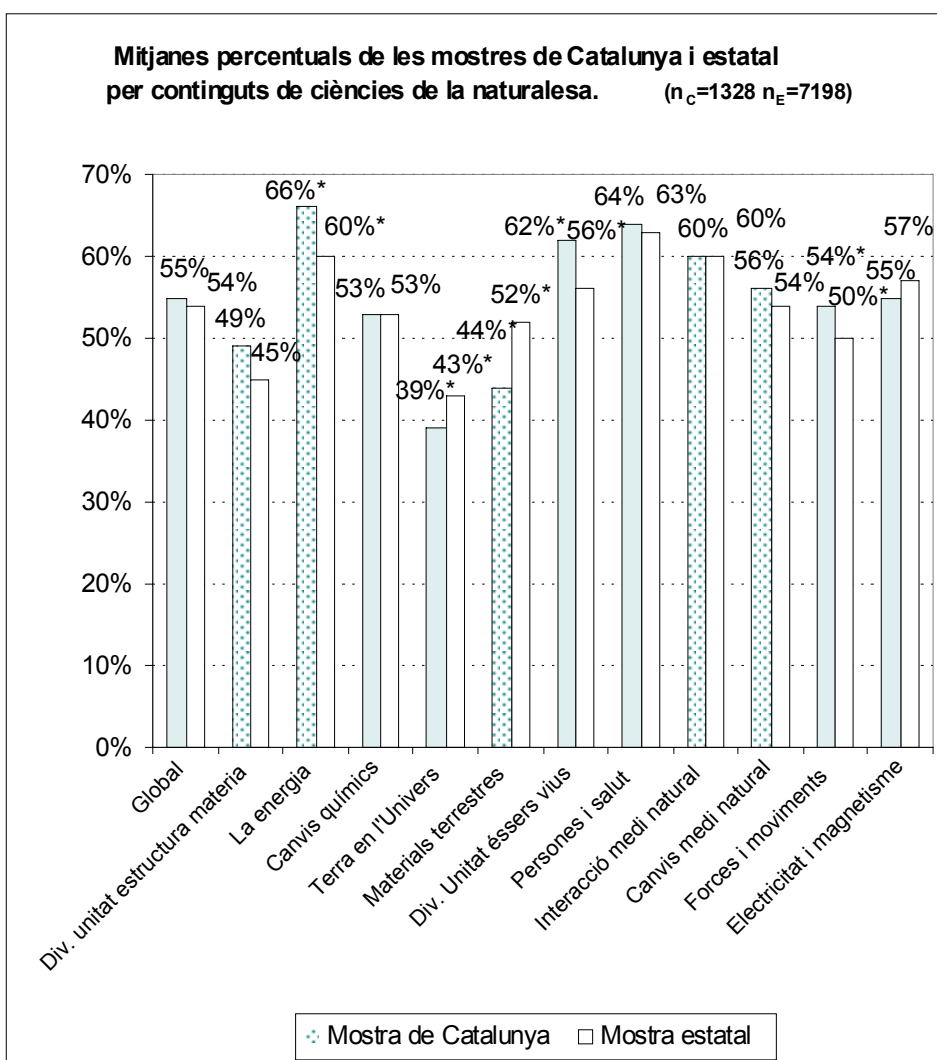
- Els resultats de l'alumnat de la mostra de Catalunya han estat més alts que els de la mostra estatal.

Nota. L' * indica que hi ha diferències significatives entre els percentatges d'encerts.

Ciències de la naturalesa

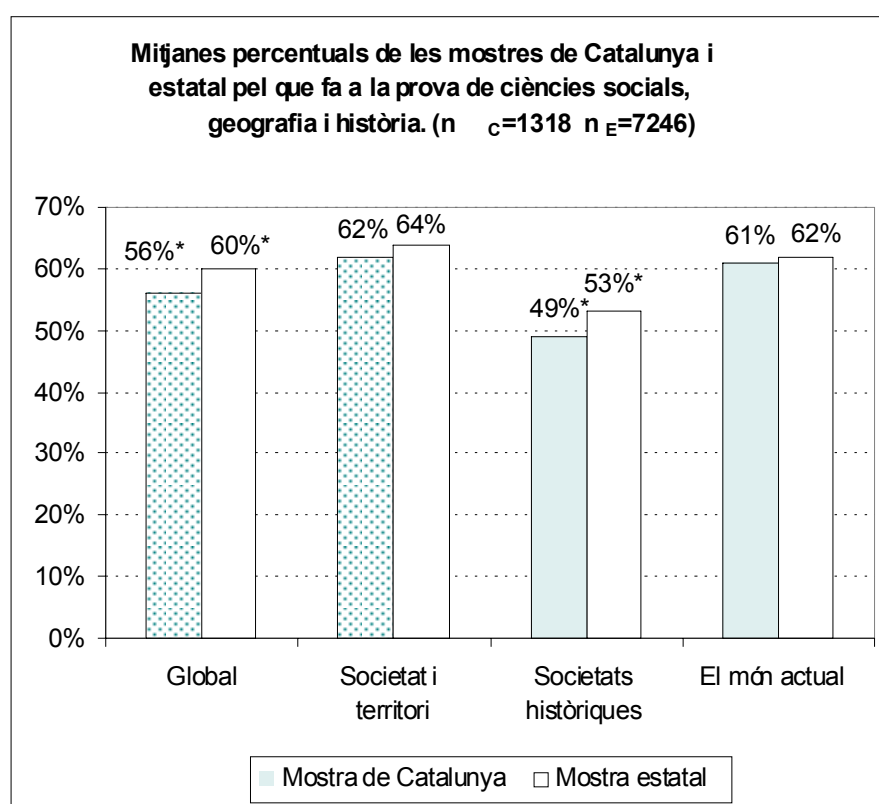
- Globalment el resultat en ciències de la naturalesa de l'alumnat de la mostra de Catalunya i de l'estatal han estat similars (un 55% i un 54%).
- Els resultats de l'alumnat de la mostra de Catalunya han estat entre 6 i 4 punts percentuals per sobre dels de la mostra estatal. En els blocs de diversitat i unitat de la matèria, de l'energia, diversitat i unitat dels éssers vius i de forces i moviments s'han observat diferències significatives.
- En els blocs de la Terra en l'Univers i els materials terrestres i l'electricitat, els resultats de la mostra de Catalunya han estat lleugerament inferiors.
- En canvis químics, persones i salut, interacció medi natural i electricitat i magnetisme, els resultats entre ambdues mostres han estat iguals o molt similars, cosa que palesa que no hi han hagut diferències significatives.

Nota. L' * indica que hi ha diferències significatives entre els percentatges d'encerts.

Ciències socials, geografia i història

- L'alumnat de la mostra de Catalunya ha obtingut un percentatge d'encerts en ciències socials, geografia i història lleugerament inferior al de la mostra estatal. Tanmateix, cal assenyalar que no hi ha hagut diferències significatives entre resultats pel que fa a la societat i territori i el món actual. N'hi ha hagut en el bloc de societats històriques.

Nota. El * indica que hi ha diferències significatives entre els percentatges d'encerts.

DADES RELLEVANTS DE CONTEXT

Quant al procés d'ensenyament-aprenentatge

● Procediments didàctics

El professorat ha manifestat que els procediments didàctics més emprats són les explicacions amb intervencions i preguntes de l'alumnat (un 94,7%), el treball individual a l'aula (un 84,9%), les tasques a realitzar a casa (un 79,8%) i la revisió grupal de treballs realitzats a classe (un 63,2%). En canvi, els procediments poc o gens utilitzats són la informàtica, el treball en tallers o laboratori i les sortides fora del centre.

Freqüència d'ús durant el curs de determinats procediments didàctics.

	n _{professorat}	Cap	Poca/ Una mica	Bastant /Molta
Treball individual de l'alumnat a l'aula.	245	-	15,1%	84,9%
Treball en grup de l'alumnat dirigit pel professorat.	245	3,3%	52,3%	44,4%
Treball en petits grups i posterior exposició per l'alumnat de les conclusions a tota la classe.	245	13,9%	66,5%	19,6%
Treballs d'investigació i descobriment en equip de tota la classe.	241	28,6%	61,4%	10,5%
Tasques per realitzar a casa.	247	0,4%	19,8%	79,8%
Explicació general del professor/a a tota la classe, sense participació de l'alumnat.	240	12,1%	52,1%	35,8%
Explicació del professor/a amb intervencions i preguntes de l'alumnat.	247	-	5,3%	94,7%
Revisió en grup de les tasques realitzades per l'alumnat a classe.	245	3,7%	33,1%	63,2%
Exposició d'un tema per part d'algun o alguns alumnes	243	18,1%	68,3%	13,6%
Utilització de mitjans audiovisuals.	244	25,6%	60,3%	15,9%
Utilització de la informàtica com a recurs didàctic.	240	46,3%	49,6%	4,5%
Correcció de les activitats o tasques realitzades a casa.	246	0,4%	9,3%	90,3%
Treball en tallers o laboratori	236	56,8%	31,3%	11,9%
Sortides fora del centre.	243	32,5%	59,3%	8,2%
Relació de la unitat didàctica amb algun supòsit vinculat a la vida diària.	243	1,2%	40,3%	57,5%
Tractament interdisciplinari del continguts.	246	4,1%	66,2%	29,7%
Projecció social i laboral	239	8,8%	56%	35,2%

Un 86,3% del professorat ha afirmat que planteja els continguts d'aprenentatge emmarcant-los en situacions properes a l'alumne/a. A més, al voltant d'un 58% ha declarat que opta per proposar activitats en què els alumnes extreuen dades del seu entorn i els indueixen a utilitzar mitjans culturals, socials i esportius que tenen al seu abast.

Tanmateix, com es pot veure a la taula següent, el professorat no sol realitzar activitats amb l'alumnat fora del centre.

Grau d'aprofitament per part del professorat de determinades situacions en la pràctica docent.

	$n_{\text{professorat}}$	Cap	Poc/ Una mica	Bastant/ Molt
Plantejament un contingut d'aprenentatge procurant fer referència a situacions properes a l'alumnat.	247	-	13,7%	86,3%
Sempre que es pot es plantegen activitats en què els alumnes extreuen dades del seu entorn.	245	0,8%	40%	59,2%
Realitzo activitats amb l'alumnat fora del centre per conèixer i treballar a partir d'allò que el medi facilita.	245	21,6%	65,3%	13,1%
Inducció dels alumnes a utilitzar els mitjans culturals, socials i esportius que tenen en el seu medi.	243	2,9%	38,7%	58,4%
Participació a classe de persones interessants de l'entorn per donar a conèixer a l'alumnat el seu saber i la seva experiència.	240	36,2%	56,3%	7,5%

● Suport i recursos

En opinió del professorat el desenvolupament de la seva funció docent s'afavoriria amb la reducció del nombre d'alumnes per classe, la disposició de mitjans materials en els departaments i la potenciació del departament d'orientació.

Altres elements a tenir en compte, molt valorats per alguns i també poc valorats per altres, han estat disposar d'aules específiques i d'espais flexibles en el centre, comptar amb més professorat de reforç, ampliar el marge d'optativitat d'alguns alumnes o bé reduir el nombre de professors/es que imparteixen classe en un grup.

Valoració per part del professorat de la repercussió que tenen determinats aspectes o elements en l'àrea impartida.

	$n_{\text{professorat}}$	Cap	Poca/ Una mica	Bastant/ Molta
Reducció del nombre d'alumnes per aula	246	2%	16,3%	81,7%
Disposició d'aules específiques per a cada àrea	244	2,5%	36,5%	61%
Disposició d'espais més flexibles i versàtils en el centre	243	2,1%	41,5%	56,4%
Incorporació de més professorat de reforç	245	6,5%	51,9%	41,6%
Foment del departament d'orientació	237	2,5%	25,8%	71,7%
Incorporació de més mitjans materials en els departaments	241	0,9%	22%	77,2%
Ampliació del marge d'optativitat per alguns alumnes	243	4,5%	50,6%	44,9%

Reducció del nombre de professors que imparteixen ensenyaments en el mateix grup	237	17,3%	56,5%	26,2%
--	-----	-------	--------------	-------

Pel que fa als col·lectius que ofereixen suport i orientació al professorat, en general, cap s'ha valorat massa. Tanmateix, cal ressaltar la importància que s'ha donat a l'equip directiu i als equips docents de grup i la poca valoració que s'ha atorgat a la inspecció.

Valoració del suport i l'orientació de determinats col·lectius al professorat.

	n	Cap	Poca/ Una mica	Bastant/ Molta
L'equip directiu	242	4,1%	28,9%	67%
El departament d'orientació o similar	228	11,4%	45,6%	43%
Els professors de reforç	218	21,1%	33,5%	45,4%
La comissió de coordinació pedagògica	226	14,6%	42,1%	43,4%
Els departaments didàctics	235	12,8%	37,5%	49,7%
Els equips docents de grup	236	5,9%	29,3%	64,8%
La inspecció educativa	226	31,4%	51,8%	16,8%
Els centres de professors i recursos	232	10,8%	56%	33,6%

Els recursos i materials didàctics utilitzats més freqüentment pel professorat a classe són la pissarra i el llibre de text. Els menys utilitzats són els materials elaborats pel professorat, la premsa escrita, l'ordinador i altres mitjans audiovisuals i el material manipulatiu.

Freqüència d'ús a classe de determinats materials i recursos didàctics.

	n _{professorat}	Mai	Poca/ Una mica	Bastant/ Molta
Llibre de text	246	1,4%	12,2%	86,2%
Materials impresos editats: llibres, mapes, etc.	242	2,1%	35,5%	62,4%
Materials elaborats pel propi professor/a.	248	0,4%	23%	76,6%
Materials elaborats pel professorat del departament didàctic.	242	9,1%	58,2%	32,7%
Materials elaborats per l'equip de professorat de curs, cicle o etapa.	237	13,5%	62,4%	24,1%
Llibres de consulta	244	3,3%	45,9%	50,8%
Premsa escrita	246	11,4%	63%	25,6%
Ordinador	241	30,7%	56,4%	12,9%
Retroprojector	241	61,8%	33,7%	4,6%
Projector de diapositives	243	59,7%	35,4%	4,9%
Aparell de vídeo	246	20,7%	61,8%	17,5%
Reproductor de so	238	59,2%	33,3%	7,5%
Pissarra	246	-	3,3%	96,7%
Material manipulatiu	235	28,5%	51%	20,5%

Tenint en compte que un 86,2% del professorat utilitza amb bastant o molta freqüència el llibre de text, la taula següent mostra que l'ús més habitual que se'n fa és com a orientació general en el desenvolupament de les classes i com a referència per suggerir activitats.

Freqüència d'ús del llibre de text.

	n	Cap	Poca/ Una mica	Bastant/ Molta
Com a guia exclusiva d'estudi dels alumnes.	240	6,7%	37,9%	55,4%
Com a llibre de consulta juntament amb altres materials a disposició de l'alumnat.	243	2,9%	28%	69,1%
Com a orientació general per al desenvolupament de les classes.	241	2,5%	14,9%	82,6%
Com a referència per suggerir activitats.	242	2,1%	16,1%	81,8%

● Programació

Per a la majoria de professorat hi ha elements com els procediments, els objectius, els conceptes, els criteris i procediments d'avaluació i la motivació que estan bastant o molt integrats en la programació d'aula. En canvi, els temes transversals i la interdisciplinarietat ho estan poc (un 71,3% i un 63,6%, respectivament).

D'altres temes, que estan inclosos per a una majoria resten pendents per a uns altres, com per exemple, els continguts d'actituds i valors, les estratègies d'aprenentatge.

Grau d'inclusió de determinats elements en la programació d'aula.

	n _{professorat}	Cap	Poc/ Una mica	Bastant /Molt
Objectius	245	-	5,7%	94,3%
Continguts de conceptes	246	-	7%	93%
Continguts de procediments	246	-	4,5%	95,5%
Continguts d'actituds i valors	242	0,4%	20,7%	78,9%
Temes transversals	241	4,2%	71,3%	24,5%
Interdisciplinarietat	242	2,9%	63,6%	33,5%
Estratègies d'aprenentatge	205	-	35,2%	64,8%
Motivació	243	0,8%	27,1%	72,1%
Recursos i materials didàctics	245	1,6%	37,9%	60,5%
Estratègies per superar les dificultats	241	-	45,7%	54,3%
Criteris d'avaluació	244	0,4%	10,6%	89%
Procediments d'avaluació	243	0,4%	15,3%	84,3%

En relació amb els documents o instruments utilitzats més freqüentment en la programació d'aula, cal assenyalar el llibre de text i les seves guies didàctiques (un 86,2%), les programacions didàctiques del departament (un 79,6%), les notes i apunts personals del professorat de cursos passats (un 66,1%) i els materials curriculars elaborats pel professorat del centre (un 63%). Els documents menys emprats són el projecte educatiu de centre (un 5,4%) i la programació general anual de centre (un 48,7%).

Freqüència d'ús de determinats documents o instruments en la programació d'aula.

	n _{professorat}	Cap	Poca/ Una mica	Bastant/ Molta
El projecte educatiu de centre	240	15%	50,4%	34,6%
El projecte curricular d'etapa	244	4,9%	35,2%	59,9%
La programació general anual de centre	240	8,8%	48,7%	42,5%
Les programacions didàctiques del departament	246	3,3%	17,1%	79,6%
Materials curriculars elaborats pel professorat del centre	242	3,7%	32,3%	63%
Les notes i apunts personals de cursos passats	245	3,7%	30,2%	66,1%
El llibre de text i les seves guies didàctiques	245	2%	11,8%	86,2%
Diversos llibres de text i les seves guies didàctiques	243	1,2%	26,8%	72%
Altres documents relacionats amb l'àrea	242	2,1%	35,1%	62,8%

● Avaluació i promoció

Els criteris d'avaluació més destacats pel professorat han fet referència a la comprensió i domini de continguts conceptuals, el maneig de continguts procedimentals, la claredat i precisió en l'expressió d'allò après, les capacitats de relacionar temes o aplicar coneixements en noves situacions, analitzar un fet, fenomen i/o text i senyalar les causes o veure les conseqüències i resoldre problemes, la presentació dels treballs, la creativitat en l'expressió, l'enfocament d'un fet o d'un problema o la cerca de solució.

Importància concedida pel professorat a determinats criteris d'avaluació.

	n _{professorat}	Cap	Poca/ Una mica	Bastant/ Molta
Comprensió i domini dels continguts conceptuals.	248	-	8,9%	91,1%
Maneig de continguts procedimentals.	248	-	6,5%	93,5%
Capacitat de relacionar temes o aplicar els coneixements en noves situacions.	245	-	12,6%	87,4%
Capacitat d'analitzar un fet, un fenomen, un text.	245	-	12,3%	97,7%
Capacitat de senyalar les causes o veure les conseqüències d'un fet o fenomen.	242	-	14,5%	85,5%
Capacitat de resoldre problemes.	243	0,8%	22,2%	77%
Capacitat de jutjar un fet des de de valors democràtics.	240	4,2%	34,6%	61,2%
Claredat i precisió en l'expressió d'allò après.	244	-	9,4%	90,6%
Creativitat en l'expressió, l'enfocament d'un fet o d'un problema o en la cerca de la seva solució.	245	-	27,8%	72,2%
La presentació dels treballs.	246	0,4%	18,3%	81,3%

Els procediments d'avaluació més utilitzats són l'observació dels treballs individuals, conductes i intervencions orals dels alumnes i els exàmens escrits periòdics referits a un tema.

Freqüència d'ús de determinats procediments d'avaluació del treball de l'alumnat d'ESO.

	$n_{\text{professorat}}$	Cap	Poca/ Una mica	Bastant/ Molta
Observació dels treballs que efectuen individualment els alumnes.	247	-	6,9%	93,1%
Observació dels treballs que efectuen en grup els alumnes.	244	3,7%	38,9%	57,4%
Observació de les intervencions orals dels alumnes en classe.	247	-	28,4%	71,6%
Escales d'observació dels aprenentatges individuals per a cada un dels objectius.	235	7,7%	52,8%	39,6%
Exàmens escrits aplicats periòdicament consistents en el desenvolupament d'un tema.	247	0,8%	16,6%	82,6%
Prova objectiva	238	8,8%	48,7%	42,5%
Observació de quaderns	247	2,8%	32%	65,2%
Exàmens orals	242	41,3%	50,5%	8,2%
Observació de la conducta de l'alumnat a classe	247	0,8%	13%	86,2%
Autoavaluació de l'alumnat	243	20,6%	66,2%	13,2%

Pel que fa a la promoció de l'alumnat, més d'un 80% del professorat ha estat bastant o molt d'acord en que els criteris de promoció estiguin consensuats per tots els docents del centre i en que hagin mesures de reforç per qui promociona amb àrees no superades.

D'altra banda, el professorat s'ha dividit, entre poc/una mica i bastant/molt, a l'hora de mostrar el seu acord davant afirmacions com que la promoció té més en compte la capacitat per avançar en el cicle, curs o etapa següent que l'assoliment dels mínims establerts i que l'aplicació de criteris de promoció o de permanència en el mateix cicle es realitza tenint en compte els interessos dels alumnes.

Grau d'acord del professorat davant d'afirmacions referides a la promoció de cicle o curs.

	$n_{\text{professorat}}$	Cap	Poc/ Una mica	Bastant/ Molt
Els criteris de promoció estan consensuats per tot el professorat del centre.	245	0,4%	18,8%	80,8%
La promoció i les limitacions de permanència en el cicle o curs, actualment vigent a l'ESO, són vàlides.	241	14,5%	60,1%	25,4%
Les mesures de reforç són necessàries per qui promociona amb àrees no superades.	245	0,8%	9,3%	89,9%
La promoció es fa exclusivament en funció de les àrees superades i no superades.	242	11,2%	59,9%	28,9%
En la promoció es té més en compte la capacitat per avançar en el cicle o curs o etapa següent que l'assoliment dels mínims establerts.	242	5,4%	47,6%	47%
L'aplicació de criteris de promoció o de permanència en el mateix cicle es realitza tenint en compte els interessos dels alumnes.	241	7,1%	45,6%	47,3%

● Atenció a la diversitat

Més d'un 75% del professorat ha manifestat que està bastant o molt d'acord amb els enunciats que se li han plantejat referits a l'atenció a la diversitat com, per exemple, que en un grup heterogeni calgui un canvi didàctic que s'hauria d'anar aprenent i que l'acceptació de la comprensivitat no exclouï que alguns alumnes siguin atesos en condicions diferents.

D'altra banda, les opinions del professorat s'han distribuït, entre bastant/molt d'acord i poc/una mica d'acord, quant al perjudici que suposa per a tots la presència d'alumnes amb diferents capacitats i interessos en la mateixa aula, especialment per a qui està més capacitada i té més interès pels estudis.

També cal destacar que un 75% del professorat ha estat poc o gens d'acord quant a considerar que el retard en la diversificació dels ensenyaments fins als 16 anys facilita una millor opció de futur.

Grau d'acord amb determinats enunciats referits a l'atenció a la diversitat.

	n	Cap	Poc/ Una mica	Bastant/ Molt
L'atenció a la diversitat de l'alumnat en un grup heterogeni requereix un canvi didàctic que cal anar aprenent.	244	3,3%	18,8%	77,9%
L'acceptació de la comprensivitat no exclou que alguns alumnes puguin ser atesos en unes condicions diferents, segons la seva necessitat.	241	1,7%	17,4%	80,9%
La presència dels alumnes amb diferents capacitats i interessos en la mateixa aula perjudica a tots, especialment a qui està més capacitada i té més interès pels estudis.	242	7,4%	39,3%	53,3%
El retard fins als 16 anys de la diversificació dels ensenyaments facilita una millor opció de futur.	244	16%	56,6%	27,4%

S'ha destacat que les mesures més eficaces per atendre la diversitat són l'acció tutorial adequada, grupal i individual, així com l'atenció fora de l'aula d'alumnes que presenten dificultats en algunes àrees i l'agrupament flexible.

Altres mesures que també s'han ressaltat, tot i que un percentatge de professorat no estigui ben bé d'acord, han estat l'opcionalitat del currículum, el canvi metodològic i d'organització de l'activitat a l'aula i l'aplicació de reforç fora de l'horari lectiu.

La mesura considerada menys eficaç ha estat la integració de diferents àrees en un àmbit i amb un únic/a professor/a.

Grau d'eficàcia de determinades mesures d'atenció a la diversitat de l'alumnat.

	n _{professorat}	Cap	Poca/ Una mica	Bastant/ Molta
Una acció tutorial, grupal i individual, adequada.	240	-	15,8%	84,2%
Un canvi metodològic i d'organització de l'activitat a l'aula.	238	1,3%	30,7%	68%
Una opcionalitat del currículum que permeti a l'alumnat assolir els objectius de l'ESO tenint en compte el seus interessos.	238	2,1%	32,4%	65,5%
Integrar diferents àrees en un àmbit amb un únic professor/a.	234	12,8%	62,4%	24,8%
Atendre fora de l'aula a alguns alumnes en les àrees en què presenten més retràs.	242	1,7%	19,8%	78,5%
Establir mesures de reforç educatiu fora de l'horari lectiu ordinari.	234	6,4%	47,8%	45,8%
Agrupar de forma flexible als alumnes.	241	1,7%	22,4%	75,9%

Les mesures que el professorat ha afirmat que adopta majoritàriament en la programació són la prioritització d'uns continguts respecte d'altres i, en menys grau, la modificació dels procediments didàctics i la introducció d'activitats alternatives i/o complementàries. El que menys ha manifestat fer és modificar els objectius, continguts i agrupaments flexibles.

Grau en què el professorat adopta a la programació mesures d'adaptació a la diversitat de l'alumnat.

	n _{professorat}	Cap	Poca/ Una mica	Bastant/ Molta
Donar preferència a uns objectius davant d'altres.	240	0,8%	17,5%	81,7%
Prioritzar uns continguts respecte a uns altres.	242	0,4%	17%	82,6%
Modificar la seqüència d'objectius i continguts.	235	1,3%	44,6%	54,1%
Modificar els agrupaments previstos.	225	4,4%	60,5%	35,1%
Modificar els procediments didàctics.	238	0,4%	33,7%	65,9%
Introduir activitats alternatives i/o complementàries.	239	1,3%	33,5%	65,2%

Els directors/es han manifestat que hi ha mancances d'especialització per tractar determinades deficiències (un 81,3%), de recursos materials (un 70,6%), d'assessorament i orientació per al professorat (un 68,8%) i d'un pla d'actuació de zona (un 64,3%).

En canvi, han palesat que en els centres hi ha coordinació entre els diferents agents que s'ocupen dels alumnes amb necessitats educatives especials (un 94,1%) i que compten amb personal especialitzat -psicopedag/a, logopeda- (un 88,2%), professorat de reforç, fix o itinerant (un 76,5%) i assessorament extern (un 76,5%).

Davant d'altres aspectes, com les hores d'atenció a aquests alumnes en el grup-classe i la col·laboració del centre amb organismes o entitats que facilitin la seva integració, les respostes s'ha distribuït meitat-meitat entre sí i no.

Percentatge de respostes dels directors/es davant d'afirmacions referides a l'atenció de l'alumnat amb necessitats educatives especials.

	n _{directors/es}	NO	SÍ
El centre està especialitzat en l'atenció d'un tipus determinat de deficiències.	16	81,3%	18,7%
La major part de les hores d'atenció a aquests alumnes tenen lloc a les classes amb el grup.	17	47,1%	52,9%
El centre té un professor de reforç, fix o itinerant, per als alumnes amb necessitats educatives especials.	17	23,5%	76,5%
El centre disposa dels recursos materials necessaris.	17	70,6%	29,4%
El centre compta amb personal especialitzat: psicopedagog/a, logopeda, etc.	17	11,8%	88,2%
L'assessorament i orientació que rep el professorat són suficients.	16	68,8%	31,2%
El professorat rep assessorament i orientació externs.	17	23,5%	76,5%
Hi ha coordinació entre els agents que atenen els alumnes (família-psicòleg/oga,-professorat-logopeda, etc.).	17	5,9%	94,1%
Amb el centre col·laboren organismes o entitats que faciliten la integració dels alumnes (ONCE, Creu Roja, OMS).	17	52,9%	47,1%
La zona educativa a què pertany el centre segueix un mateix pla d'actuació.	14	64,3%	35,7%

Quant al clima escolar

● **Relacions**

En general, el professorat ha palesat estar bastant o molt satisfet amb les relacions que manté amb els companys/es, el tutor/a, els alumnes, el personal no docent i l'equip directiu.

En canvi, cal matisar que hi ha hagut algun percentatge destacable de professorat que no s'ha manifestat massa satisfet amb les relacions que té amb el departament d'orientació o similar i amb les famílies de l'alumnat objecte d'estudi.

Grau de satisfacció del professorat amb les relacions amb un altre personal del centre.

	n _{professorat}	Cap	Poca/ Una mica	Bastant/ Molta
Els companys i companyes	246	0,4	4,5%	95,1%
L'equip directiu	242	0,4	17,8%	81,8%
El tutor/a del grup objecte d'estudi	223	0,9%	7,1%	92%
El departament d'orientació o similar	216	6,9%	29,2%	63,9%
El grup d'alumnes objecte d'estudi	244	0,8%	20,5%	78,7%
Les famílies dels alumnes objecte d'estudi	219	7,3%	44,3%	47,4%
El personal no docent	240	1,7%	13,7%	82,6%

● Col·laboració

El professorat ha assenyalat que sosté un bon grau de col·laboració amb diferents òrgans i col·lectius del centre: departaments didàctics, equips directius, claustre i equips docents. En canvi, amb la comissió de coordinació pedagògica i el consell escolar, tot i haver bastant o molta col·laboració, un percentatge no desestimable de professorat també ha valorat aquesta col·laboració entre poca/una mica.

Percepció del professorat del grau de col·laboració entre diferents òrgans del centre.

	n _{professorat}	Cap	Poca/ Una mica	Bastant/ Molta
Consell escolar de centre	229	2,2%	31,4%	66,4%
Equip directiu	241	0,4%	16,6%	83%
Claustre de professors	244	1,6%	21,4%	77%
Equips docents de grup	237	0,8%	8,4%	90,8%
Departaments didàctics	228	3,5%	21,3%	75,4%
Comissió de coordinació pedagògica	219	5,5%	27,4%	67,1%

Respecte a les famílies cal afegir que col·laboren amb el centre quan els fills/es presenten algun problema d'aprenentatge.

Percentatge de famílies d'alumnes de 4rt d'ESO que, segons la percepció dels directors/es, participen alguna vegada durant el curs escolar en determinades activitats.

	n _{directors/es}	% de famílies segons els directors/es		
		Mín.	Màx.	Mitjana
El procés d'ensenyament/aprenentatge al centre (p.ex. assistència a reunions sobre aquests temes, col·laboració a les aules durant les hores de classe).	41	2%	95%	57%
Activitats culturals desenvolupades fora o dins de l'horari escolar (activitats esportives, musicals o teatrals).	37	1%	85%	39,5%
Altres activitats extraescolars o complementàries (p.ex. col·laborant a les excursions, a la biblioteca del centre, amb ocasió de les festes del centre).	32	1%	80%	23%
Altres activitats de reforç (p.ex. captació de fons, manteniment del centre).	19	1%	95%	27%

● Disciplina

Els procediments de disciplina que el professorat ha declarat utilitzar més freqüentment l'alumnat han estat el reforç positiu de conductes amb reconeixement de mèrits i la dissuasió amb serietat i fermesa. En canvi, l'amonestació i intervenció del cap d'estudis i la imposició d'una sanció per falta greu o molt greu són inhabituals.

Freqüència d'ús de determinats procediments de disciplina.

	n _{professorat}	Cap	Poca/ Una mica	Bastant/ Molta
Reforç positiu de conductes mitjançant el reconeixement de mèrits.	242	0,4%	15,7%	83,9%
Sol·licitar la imposició d'una sanció per falta greu o molt greu.	244	21,3%	65,1%	13,6%
Amonestació i intervenció del cap d'estudis.	240	36,6%	57,9%	5,8%
Implicació del grup-classe en l'elaboració i manteniment de les normes de disciplina.	243	3,7%	42,8%	53,5%
Establiment de normes que, si no es compleixen, suposen una sanció.	242	6,6%	56,2%	37,2%
Dissuasió amb serietat i fermesa.	246	0,4	15,8%	83,8%
Comunicació als pares.	245	9,8%	52,3%	37,9%

Segons els directors/es, totes les causes que es presenten a la taula següent són les que provoquen desordres i faltes de disciplina, encara que només en algunes ocasions. Tot i així, han ressaltat el xivarri pels passadissos (un 52,2% dels directors/es afirmen que poc o 47,8% bastant) i la manca de respecte cap als companys/es (un 91,3%).

Freqüència amb què es produeixen al centre determinats desordres i faltes de disciplina.

	n _{directors/es}	Cap	Poques/ Alguna vegada	Bastant/ Moltes vegades
Xivarri a l'aula	47	-	80,9%	19,1%
Xivarri fora de l'aula (passadissos, esbarjos)	46	-	52,2%	47,8%
Absentisme escolar	47	14,9%	76,5%	8,6%
Agressió verbal (desqualificacions, insults)	46	10,8%	76,1%	13,1%
Agressió física	46	30,4%	69,6%	-
Faltes de respecte cap als companys/es	46	2,2%	91,3%	6,5%
Faltes de respecte cap als professors/es	47	14,9%	80,8%	4,2%

Els pares i les mares han opinat, entre bastant i molt, que davant situacions conflictives derivades dels estudis opten per parlar-ne (segons un 66,4% de les famílies). Altres opcions que han declarat prendre, tot i que amb més o menys freqüència suposem que en dependència de la falta comesa, són la imposició dels criteris dels pares i mares o bé dels fills/es. Allò que no solen fer és buscar ajuda externa.

Freqüència amb què es succeeixen dins de la família situacions que susciten conflicte en relació amb els estudis de l'alumnat de 4rt d'ESO.

	n _{famílies}	Cap	Poca/ Una mica	Bastant/ Molta
Parlem entre tots i busquem una solució conjuntament.	1092	4%	29,6%	66,4%
Nosaltres, com a pares, imposam els nostres criteris perquè creiem que és el millor per als nostres fills/es.	1002	16,2%	51,1%	32,7%
Els nostres fills/es estableixen els seus criteris ja que es tracta de la seva educació.	1003	12,6%	50,8%	36,6%
Sol·licitem ajuda externa.	990	64,1%	31,3%	4,6%

● Convivència

La situació que origina més dificultats en la convivència dels centres és el desinterès de l'alumnat i els problemes i desordres familiars. Un 88,9% dels directors/es han opinat que els nivells de convivència es mantenen més o menys estables.

També els directors/es han evidenciat que els pares i mares no estan especialment preocupats pels nivells de convivència que pugui haver a l'entorn (un 31,1%) ni per la violència que hi hagi en aquest entorn del centre (un 37,8).

Intensitat amb què es produeixen determinades situacions que originen problemes de convivència en el centre.

	n _{directors/es}	Cap	Poca/ Alguna	Bastant/ Molta
Alcohol	47	93,6%	6,4%	-
Desinterès dels professors/es	45	37,8%	62,2%	-
Desinterès de l'alumnat	46	4,3%	52,2%	43,5%
Drogues	45	68,9%	31,1%	-
Els professors/es no exerceixen de forma adequada la seva funció.	47	34%	61,7%	4,3%
Presència d'alumnes repetidors.	47	25,5%	57,4%	17%
Presència de grups tancats i intolerants.	46	32,6%	65,2%	2,2%
Problemes i desordres familiars.	46	8,7%	58,7%	32,6%

Pel que fa a l'eficàcia del Reglament de Règim Intern és limitada per millorar la convivència del centre.

Eficàcia del Reglament de Règim Intern (RRI) per a la millora de la convivència al centre. (n_{directors/es}=47)

	Percentatge de respostes
No hi ha RRI en aquest centre.	2,1%
No, no és eficaç en absolut.	2,1%
És d'una eficàcia limitada.	72,3%
Sí, el RRI contribueix realment a la millora de la convivència al centre.	23,5%

Un 78,7% dels directors/es ha considerat que l'establiment de normes de convivència disminueix els problemes de disciplina i desordre.

Grau amb què les normes de convivència establertes al centre disminueixen els problemes de disciplina i ordre. (n_{directors/es}=47)

	Percentatge de respostes
Gens	-
Poc/Una mica	21,3%
Bastant/Molt	78,7%
No hi ha normes de convivència establertes	-

Les respostes dels directors/es quant a possibles mesures a adoptar per tal de prevenir possibles brots d'agressions entre l'alumnat s'han disgregat entre els que pensen que no és qüestió de controlar sinó d'orientar i donar suport als escolars (un 30,2%) i els que creuen que cal establir col·laboració entre famílies i centre (un 32,6%).

Grau en què s'hauria d'adoptar en el centre determinades mesures per prevenir possibles brots d'agressions entre l'alumnat. (n_{directors/es}=43)

	Percentatge de respostes
Hi hauria d'haver més vigilància als esbarjos.	-
No és qüestió d'adoptar mesures de control, és qüestió d'orientació i suport als escolars.	30,2%
S'hauria de demanar més col·laboració entre les famílies i el centre.	32,6%
Haurien d'intervenir més els serveis socials de l'Ajuntament.	7%
La policia local hauria de controlar les entrades i sortides dels alumnes.	9,3%
Cap de les anteriors.	20,9%

Quant als hàbits i actituds de l'alumnat

● **Lloc d'estudi**

La majoria de l'alumnat de 4rt d'ESO estudia al seu dormitori (un 75,1%), atès que un 79,6% d'aquest alumnat té una habitació per a ell/a sol/a.

Lloc on estudia normalment el fill/a. (n_{famílies}=1041)

	Percentatge de respostes
Al seu dormitori	75,1%
Al menjador o sala d'estar	10,3%
A la cuina	0,7%
En una altra habitació	11,7%
No estudia a casa	2,2%

● **Temps de dedicació a l'estudi**

El 45,4% de les famílies han respost que l'alumnat de 4rt d'ESO dedica entre 1 i 2 hores a estudiar o fer deures. També un 24% ha manifestat que hi destinen 1 hora o menys i un 19,8% entre 2 i 3 hores.

Temps de dedicació de l'alumnat de 4rt d'ESO a estudiar o fer tasques escolars després de classe. (n_{famílies}=1116)

	Percentatge de respostes
Generalment, no té tasques escolars.	2,9%
Té tasques escolars, però no acostumar a fer-les.	3%
1 hora o menys	24%
D'1 hora a 2 hores	45,4%
De 2 a 3 hores	19,8%
Més de 3 hores	4,9%

● Recursos

Els alumnes de 4rt d'ESO compten amb ordinador (un 84,6%), llibres de consulta (un 98,6%) i de lectura (un 97,6%), premsa (un 84,5%) i també amb revistes especialitzades (un 64,1%).

Existència en el domicili familiar de l'alumnat de 4rt d'ESO de diferents recursos.

	n _{famílies}	SÍ	NO
Ordinador	1120	84,6%	15,4%
Internet	1086	37,5%	62,5%
Antena parabòlica	1082	31,9%	68,1%
Llibres de consulta (enciclopèdies, ...)	1121	98,6%	1,4%
Llibres de lectura (literatura, ...)	1121	97,6%	2,4%
Revistes especialitzades	1086	64,1%	35,9%
Premsa	1115	84,5%	15,5%

En concret, pel que fa als llibres, un 59,6% de les famílies calculen que els seus fills i filles disposen de més de 100 llibres a casa.

Llibres que hi ha a casa de l'alumnat de 4rt d'ESO. (n_{famílies}=1122)

	Percentatge de respostes
De 0 a 50 llibres	13,2%
De 50 a 100 llibres	27,2%
Més de 100 llibres	59,6%

● Activitats fora del centre

L'activitat extraescolar més habitual que sol fer l'alumnat de 4rt d'ESO és la pràctica d'esport (un 65%) i amb menys percentatge també els idiomes (un 32,2%) i les classes de repàs (un 20,7%).

Activitats extraescolars o complementàries i fora de l'horari escolar que realitza l'alumnat de 4rt d'ESO.

	n	SÍ	NO
Ballet o dansa	787	5,7%	94,3%
Esports	966	65%	35%
Idiomes	861	32,2%	67,8%
Informàtica	794	10,7%	89,3%
Música	813	16%	84%
Teatre	788	6,5%	93,5%
Classes de recuperació i/o ajuda	826	20,7%	79,3%
Altres	736	22,7%	77,3%

L'alumnat que fa classes de repàs rep ajuda d'un/a professor/a particular i les àrees que requereixen més reforç són les de matemàtiques i ciències de la naturalesa.

Àrea o matèria en què rep ajuda l'alumnat de 4rt d'ESO.

	n _{professorat}	Un/a profes-sor/a particular	Assisteix a una acadèmia	Els pares	Germans/es o amics/gues
Ciències de la naturalesa (Física i Química; Biologia i Geologia)	131	49,6%	11,5%	22,1%	16,8%
Ciències socials, geografia i història	92	33,7%	9,8%	41,3%	15,2%
Llengua castellana i literatura	116	37,9%	10,3%	40,5%	11,3%
Matemàtiques	202	56,4%	10,9%	21,3%	11,4%
Llengua catalana	108	41,7%	11,1%	27,8%	19,4%

Altres activitats que ocupen el temps lliure de l'alumnat de 4rt d'ESO són veure la televisió, practicar esports i sortir amb amics/gues. A més, com presenten les taules següents, són les activitats a les que l'alumnat dedica més temps.

Temps de dedicació del fill/a a determinades activitats.

	n _{famílies}	Menys d'1 hora	1 hora	2 hores	Més de 2 hores
Participar en activitats socials, culturals, d'ajuda, voluntariat	928	77,9%	10,7%	5,2%	6,2%
Veure la televisió	1101	8,6%	31,1%	33,4%	26,9%
Practicar un esport	1033	29,4%	27%	21,3%	22,3%
Divertir-se amb videojocs	947	65,9%	19,9%	7,9%	6,3%
Altres jocs	859	62,7%	24,3%	7%	5,9%

Freqüència amb què realitza el fill/a de 4rt d'ESO determinades activitats en el seu temps lliure.

	n _{famílies}	Gens	Poca/ Una mica	Bastant /Molt
Llegir	1115	9,3%	63,7%	27%
Dibuixar	1105	36,1%	48,8%	15,1%
Escolltar música	1118	1,6%	18,3%	80,1%
Anar al cinema	1113	8,3%	70,2%	21,5%
Anar a concerts	1103	47,3%	47,9%	4,8%
Visitar museus i exposicions	1103	48,9%	49,4%	1,7%
Fer col·leccions	1104	59%	36,5%	4,5%
Anar al teatre	1097	63,2%	33,5%	3,3%
Sortir o conversar amb amics/gues	1112	0,2%	16,8%	83%
Sortir d'excursió al camp i/o visitar llocs d'interès	1105	14,9%	59,8%	25,3%
Ajudar al treball familiar	1118	5,8%	59,5%	34,7%

Activitats fora del centre promogudes des del centre

El 57% del professorat ha afirmat que promou o participa en activitats complementàries o extraescolars amb poca freqüència, tot i que un 39,5% ha respost que intervé bastant o molt.

Freqüència amb què el professorat promou o participa en activitats complementàries o extraescolars. (n=195)

	Cap	Poca/ Una mica	Bastant/ Molta
Amb quina freqüència promou el professorat o participa en activitats de caràcter complementari o extraescolar?	3,5%	57%	39,5%

Cal destacar que el 67,7% del professorat ha valorat bastant positivament la quantitat i el funcionament de les activitats complementàries i extraescolars organitzades, en aquest cas, pel centre.

Valoració per part del professorat, quant a quantitat i funcionament, de les activitats complementàries i extraescolars organitzades pel centre. (n=201)

	Molt baixa	Baixa/ Regular	Alta/Molt alta
Quina valoració li mereix, globalment, pel que fa a la quantitat i al seu funcionament, les activitats complementàries i extraescolars que organitza el centre?	1%	31,3%	67,7%

● Actituds de l'alumnat

Pel que fa a les actituds generals manifestades per l'alumnat de 4rt d'ESO, cal especificar que les més rellevants segons pares i mares són la cura i higiene de la seva persona, l'autoestima i la valoració de si mateix i l'autonomia.

En canvi, hi ha conductes que, tot i que s'ha manifestat en més d'un 30% de l'alumnat de 4rt d'ESO, tendeixen a mostrar poc, segons opinió de pares i mares, com la competitivitat i el consumisme. En el cas de l'agressivitat la majoria de famílies ha afirmat que no es dona o bé és dona poc.

Grau en què determinades conductes manifesten en l'alumnat de 4rt d'ESO segons les seves famílies.

	n _{famílies}	Gens	Poc/ Una mica	Bastant/ Molt
Agressivitat	1107	37,1%	55,1%	7,8%
Competitivitat	1091	10,3%	59%	30,7%
Consumisme (roba, vídeojocs, compactes, etc.)	1110	7,3%	57%	35,7%
Autonomia, valer-se per si mateix	1113	0,9%	28,3%	70,8%
Autoestima i valoració de la seva persona	1108	1,4%	27%	71,6%
Tenir cura de la seva persona i la higiene.	1110	0,2%	8,7%	91%

● Expectatives acadèmiques

Quant al grau de satisfacció del professorat i dels directors/es amb els resultats acadèmics dels alumnes de 4rt d'ESO, un 68,6% i un 58,7%, respectivament, han opinat que són baixos davant del 28,4% i 21,7%, respectivament, que, en canvi, els ha considerat alts/molts alts.

Tanmateix, com es pot apreciar a la taula següent, les famílies han estat més positives davant els resultats dels fills/filles. Un 61,7% de les mares i un 61,2% dels pares ha manifestat estar bastant/molt satisfet amb els resultats acadèmics dels fills/filles i un 32% n'està només poc/una mica. Hi ha un intercanvi de percentatges entre famílies i professorat, cosa que palesa que el professorat és més exigent amb l'alumnat.

Grau de satisfacció del professorat amb els resultats acadèmics dels alumnes de 4rt d'ESO. (n=201)

	Molt baix	Baix/Regular	Alt/Molt alt
Quin és el grau de satisfacció amb els resultats acadèmics de l'alumnat de 4rt d'ESO?	3%	68,6%	28,4%

Grau de satisfacció dels directors/es amb els resultats acadèmics dels alumnes de 4rt d'ESO. (n_{directors}=46)

	Baix	Regular	Alt
Quin és el grau de satisfacció amb els resultats acadèmics de l'alumnat de 4rt d'ESO?	19,6%	58,7%	21,7%

Grau de satisfacció de les famílies amb els resultats acadèmics dels fills/filles de 4rt d'ESO. (n_{mares}=1085 n_{pares}=1008)

		Gens	Poc/Una mica	Bastant/Molt
Quin és el grau de satisfacció amb els resultats acadèmics de l'alumnat de 4rt d'ESO?	Mares	6,3%	32%	61,7%
	Pares	7%	31,8%	61,2%

Cal tenir en compte que les famílies han concedit bastant/molta importància a totes les àrees instrumentals i les matemàtiques és l'àrea més destacada.

Importància que atorga la família a l'obtenció de bons resultats en determinades àrees.

	n _{famílies}	Cap	Poca/Una mica	Bastant/Molta
Ciències de la naturalesa (Física i Química; Biologia i Geologia)	1107	1,1%	14,4%	84,5%
Ciències socials, geografia i història	1105	0,5%	13%	86,5%
Llengua castellana i literatura	1100	0,5%	11,4%	88,1%
Matemàtiques	1105	1%	7,2%	91,8%
Llengua catalana	1102	1,1%	12%	86,9%

Quant a les expectatives acadèmiques de pares i mares respecte als fills/filles, al voltant d'un 50% s'orienten cap a estudis universitaris superiors.

Nivell d'estudis a què el pare o la mare de l'alumne/a de 4rt d'ESO vol que hi arribi.

	Pare (n=946)	Mare (n=1037)
Fins a acabar els estudis obligatoris (ESO)	5,5%	5,1%
Fins a acabar el Batxillerat LOGSE	3,7%	4,1%
Fins a acabar Cicles Formatius de Grau Mitjà	9,5%	8,6%
Fins a acabar Cicle Formatius de Grau Superior	9,2%	12%
Fins a acabar una carrera universitària de grau mitjà	14,5%	14,2%
Fins acabar una carrera universitària de grau superior	48,7%	47,5%
No ho saben	8,9%	8,5%

Els estudis dels fills/es són per a pares i mares un tema principal; afirmen que parlen amb els fills/es dels estudis (un 78,8%), l'animen a ser constant (un 87,5%) i a continuar estudiant (un 89,2%).

**Freqüència amb què la família parla amb el/la fill/a sobre com van els seus estudis.
(n=1121)**

	Cap	Poca/ Alguna	Bastant /Molta
Amb quina freqüència parleu amb el vostre fill/a sobre com van els seus estudis?	0,1%	21,1%	78,8%

Freqüència amb què es succeeixen determinades situacions vers els estudis en l'àmbit familiar de l'alumnat de 4rt d'ESO.

	n	Cap	Poca/ Alguna	Bastant /Molta
El nostre fill/a està motivat/da pels estudis que realitza.	1100	6,5%	46,2%	47,3%
Animen el nostre fill/a perquè sigui constant en l'estudi.	1107	0,8%	11,7%	87,5%
Animen el nostre fill/a perquè continuï estudiant després de l'ensenyament obligatori.	1106	2,1%	8,7%	89,2%
Facilitem els materials i els recursos que el nostre fill necessita en els seus estudis.	1107	0,5%	6,8%	92,7%
Controlem que el nostre fill faci els treballs de classe.	1101	6,2%	36,5%	57,3%
Deixem que el nostre fill organitzi el seu estudi i les seves tasques.	1105	1,5%	8,5%	90%
Fem el seguiment de l'assistència del nostre fill a classe.	1104	4,4%	15,4%	80,2%
Fem el seguiment de l'evolució i l'aprenentatge del nostre fill/a.	1106	0,6%	16,2%	83,2%

RECOMANACIONS

En general, l'alumnat motivat pels estudis, ja sigui per condicionats propis, del centre i/o derivats de la família, i que té uns hàbits d'estudi adquirits ha obtingut bons resultats. Però atès que no totes les persones som iguals, a continuació s'indiquen una sèrie de recomanacions genèriques derivades dels resultats d'aquesta avaluació de l'ensenyament secundari obligatori.

- L'alumnat que ha aconseguit bons resultats en llengua ha estat aquell a qui li agradava llegir i tenia aquest hàbit adquirit. Per tant, l'habilitat de lectura caldria potenciar-la en l'àmbit lingüístic i en d'altres, atesa la seva rellevància com a eina de comunicació i que reporta informació.
- Caldria insistir en el treball de textos informatius i verbo-icònics en llengua castellana i en textos literaris en llengua catalana, sense deixar de banda en cap de les dues llengües els diferents tipus de text.
- Els resultats baixos al resumir i rescriure textos i, en general, en aspectes d'organització d'expressió escrita implicarien un treball més centrat en la comprensió i la capacitat de síntesi.
- Es podria fomentar des d'aquesta àrea de llengua el treball individual de l'alumnat, ja que la lectura, l'escriptura i, en concret, la comprensió són activitats que demanen activitats intel·lectuals individuals.
- En matemàtiques, seria necessària una reflexió general sobre el que demana el currículum i el que es fa a la pràctica i demana la societat, per arribar a un acord fonamentat. De manera més específica, atenent als resultats caldria deliberar sobre la ubicació de la geometria i la mesura en el currículum de cada curs, ja des de la primària, i el temps de dedicació.

En geometria s'haurien reforçar alguns procediments com classificar, segons els diferents criteris, comparar i relacionar. En mesura podria consolidar-se l'aprenentatge del concepte d'unitat de mesura i l'equivalència entre diferents mesures amb experimentació real.

- En l'àrea de ciències de la naturalesa també seria convenient la creació d'espais de reflexió sobre procediments d'ensenyament-aprenentatge. De manera més concreta, caldria fomentar l'ús d'activitats pràctiques de laboratori i d'exemples de la vida quotidiana perquè l'alumnat adquireixi continguts comprenent, aplicant i generalitzant allò que aprèn.
- Des de l'àrea de ciències socials, geografia i història faria falta impulsar activitats que facilitessin la capacitat d'argumentació i d'inferència de l'alumnat i el seu apropament a situacions reals.

- Atès que la desmotivació és un dels aspectes que el professorat considera més negatiu a l'hora de desenvolupar les seves classes, algunes recomanacions farien referència a la incorporació de les noves tecnologies, tenint en compte que el professorat ha d'estar format i comptar amb els recursos necessaris. D'altra banda, també seria bàsic establir canals de comunicació entre els centres i les famílies perquè coneguin el que fan els fills/es a classe i puguin ajudar a afavorir la motivació en l'alumnat.